

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Острозька академія»
Навчально-науковий інститут міжнародних відносин
та національної безпеки
Кафедра національної безпеки та політології

Кваліфікаційна робота
на здобуття освітнього ступеня магістра на тему:
**«Вплив російської пропаганди в медіапросторі Ірландії щодо підтримки
України в російсько-українській війні»**

Виконала студентка II курсу, групи МПл-21,
спеціальності 052 Політологія

Безуса-Глушич Єлизавета Михайлівна

Керівник – кандидатка політичних наук,
доцентка Наталія Вікторівна Малиновська

Рецензент – к. політ. н., ст. викладач кафедри
політичних наук, Українського католицького
університету Святослав Мотрен

Острог, 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. МЕДІАЛАНДШАФТ ТА ІСТОРИЧНИЙ НЕЙТРАЛІТЕТ ІРЛАНДІЇ.....	16
1.1. Особливості висвітлення міжнародних конфліктів ЗМІ в Ірландії.....	18
1.2. Особливості висвітлення війни в Україні 2022 ірландськими ЗМІ.....	22
1.3. Стратегії поширення російської пропаганди проти України в Ірландії....	25
Висновки до розділу 1.....	28
РОЗДІЛ 2. КЕЙС-СТАДІ.....	31
2.1. Загальний аналіз поширення пропагандистських та антиукраїнських матеріалів Посольством росії в Ірландії через офіційні онлайн платформи (у період з початку повномасштабного вторгнення 2022 року).....	31
2.1.1. Кейс-стаді 1: Якісний контент-аналіз заяви Посла російської федерації в Ірландії у Facebook «Викривлений світогляд від «The Irish Independent»».....	32
2.1.2. Кейс-стаді 2: Якісний контент-аналіз змісту заяви Міністерства закордонних справ щодо зернової угоди.....	35
2.1.3. Кейс-стаді 3: Якісний контент аналіз заяви Посла російської федерації в Ірландії у Facebook «Європейські еліти: обличчям до безодні»	41
2.2. Поширення дезінформації ботами через соцмережі X та Telegram).....	45
2.2.1. Кейс-стаді 4: Розсилка фейкових листів про екстрадицію та поширення інформації через соцмережу X та Telegram ботами та телеграм каналами.....	45
2.2.2. Кейс-стаді 5: понад 150 анонімних «ірландських» акаунтів у соцмережі X поширюють екстремістські меседжі.....	46
2.3. Провокативні статті в Ірландських медіа та поширення російської пропаганди ірландськими журналістами	48
2.3.1. Кейс-стаді 6: Стаття The Irish Times «United Nations Advisors Staff Against Use ‘War’ or ‘Invasion’ Regarding Ukraine»	48

2.3.2.	Кейс-стаді 7: Чей Боуз та російські фейки.....	52
2.4.	Діяльність російської розвідки та вербування ірландських політиків російськими спецслужбами.....	57
2.4.1.	Кейс-стаді 8: Вербування ірландського політика російською розвідкою.....	57
2.4.2.	Кейс-стаді 9: російський шпигун у Trinity College Dublin.....	59
2.5.	Поширення російської пропаганди через новинні сайти.....	60
2.5.1.	Кейс-стаді 10: Створення російською пропагандистською мережею ірландськомовного новинного сайту.....	60
2.6.	Атаки російських хакерських груп в Ірландії.....	62
2.6.1.	Кейс-стаді 11: Атаки ірландських вебресурсів російськими хакерськими групами перед виборами в Ірландії.....	62
	Висновки до розділу 2.....	64
	РОЗДІЛ 3: ВПЛИВ ПРОПАГАНДИ НА ПІДТРИМКУ УКРАЇНИ ТА УКРАЇНЦІВ В ІРЛАНДІЇ.....	69
3.1.	Зміна громадських настроїв та коригування політики Ірландії щодо України та українців.....	69
3.2.	Заходи проти поширення російської дезінформації в Ірландії.....	71
3.3.	Медіа-ініціативи з перевірки фактів і розвінчання неправдивих наративів.....	72
	Висновки до розділу 3.....	74
	ВИСНОВКИ.....	78
	СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ.....	82

ВСТУП

Постановка проблеми дослідження: російсько-українська війна, яка загострилася з повномасштабним вторгненням росії в лютому 2022 року, стала одним із найзначніших конфліктів у сучасній європейській історії. Її вплив відчувається не лише на полі бою, але й у міжнародній політиці, економіці та, що важливо, у глобальному медіапросторі. Війна є не лише військовим протистоянням, але й ключовим моментом в інформаційній боротьбі, яку росія веде для формування наративів у всьому світі. Розуміння ведення цієї війни вимагає аналізу не лише військових стратегій чи геополітичних маневрів, але й ролі міжнародної підтримки України та впливу медіа на громадську думку та політику. Ірландія, традиційно нейтральна у конфліктах, представляє унікальний випадок у дослідженні того, як російська пропаганда намагається вплинути на громадську думку та політичні рішення щодо України.

З початку вторгнення Україна отримала значну міжнародну підтримку, особливо від західних країн-партнерів, які надавали військову допомогу, фінансову підтримку, гуманітарні ресурси та сильну дипломатичну підтримку. Країни Європи та Північної Америки об'єдналися безпрецедентним чином, щоб протистояти російській агресії, вважаючи Україну передовим захисником демократичних цінностей проти авторитаризму. Європейський Союз, Сполучені Штати та кілька інших союзників запровадили санкції проти Росії, спрямовані на підрив її економіки та ослаблення здатності продовжувати війну. Окрім матеріальної та фінансової підтримки, міжнародна допомога Україні також включала єдине консолідоване засудження російської агресії, коли світові лідери використовували дипломатичні канали та міжнародні організації для ізоляції росії на глобальній арені. Така міжнародна солідарність показує, що суверенітет України має бути захищений для збереження глобальної стабільності та міжнародного порядку, встановленого після Другої світової війни.

Однак міжнародна підтримка України не є універсально прийнятою чи одноставно підтримуваною і росія намагається використати це через агресивну пропагандистську кампанію, спрямовану на різні країни. Вплив медіа став потужною силою у формуванні того, як громадськість та політики сприймають конфлікт. У часи, коли інформація швидко поширюється через соціальні мережі, цілодобові новинні цикли та цифрові платформи, контроль над наративом може бути настільки ж впливовим, як і військові тактики. Російські державні медіа та пов'язані з ними мережі заповнили онлайн-платформи дезінформацією, прагнучи змінити історію про Україну, посіяти сумніви щодо українського керівництва, поставити під питання легітимність міжнародної підтримки та зобразити НАТО як ініціатора конфлікту. Мета цієї дезінформації очевидна: підірвати підтримку України в західних суспільствах, посіяти розбрат та створити наративи, які можуть призвести до політичного тиску на уряди з метою зменшення або припинення їхньої підтримки України.

У цьому контексті значення впливу медіа у російсько-українському конфлікті не можна недооцінювати. Медіа-висвітлення та наративи навколо війни безпосередньо впливають на громадську думку, яка, у свою чергу, впливає на політичні рішення демократичних націй. В Ірландії, наприклад, де існує сильна традиція нейтралітету, російська пропаганда намагається використати ці настрої для ослаблення підтримки України. Російські наративи, спрямовані на Ірландію, часто підкреслюють теми нейтралітету, скептицизму щодо НАТО та занепокоєння економічними та соціальними наслідками, такими як витрати, пов'язані з підтримкою українських біженців. Ці наративи мають на меті переконати ірландську громадськість та її лідерів, що залишатися осторонь або зайняти більш «збалансовану» позицію було б більш відповідним ірландським цінностям та національним інтересам. Однак Ірландія демонструє стійку, хоча й обережну, підтримку України, приєднуючись до загальної позиції Європейського Союзу та засуджуючи дії росії.

Вплив російської пропаганди в іноземному медіапросторі проти підтримки України в російсько-українській війні є багатоаспектним явищем. Основна мета російської пропаганди — дестабілізувати міжнародну підтримку України та створити розкол у іноземних суспільствах щодо їхньої позиції у конфлікті. Для досягнення цього завдання росія використовує різноманітні інформаційні канали, включаючи традиційні медіа, соціальні мережі та інші цифрові платформи.

Російська пропаганда поширює дезінформацію, яка має на меті змінити сприйняття конфлікту серед іноземної аудиторії, що включає у себе фабрикацію новин, маніпуляцію фактами та поширення конспірологічних теорій, які звинувачують Україну в провокації війни або ставлять під сумнів легітимність її уряду. Такого плану інформаційні атаки спрямовані на створення сумнівів щодо необхідності підтримки України, демонстрації Заходу як агресора та формування позитивного образу росії.

Окремим аспектом є використання росією так званих «тролів» і «ботів» у соціальних мережах, які організовано поширюють пропагандистські меседжі, атакують проукраїнські пости і провокують конфлікти серед користувачів. Такі методи дозволяють створювати видимість масової підтримки проросійських поглядів і дискредитувати проукраїнські позиції.

Також росія активно інвестує в медіа-проекти за кордоном, такі як телеканал RT (Russia Today) і агентство Sputnik, які поширюють проросійську пропаганду під виглядом незалежної журналістики¹. Вони часто діють у країнах з низьким рівнем медіаграмотності, де легше маніпулювати громадською думкою. Результатом цих зусиль є зниження рівня підтримки України в деяких країнах, де частина населення починає сумніватися в доцільності допомоги Україні, що може вплинути на політичні рішення урядів цих країн, зменшити

¹ "Kremlin-Funded Media: RT and Sputnik's Role in Russia's Disinformation and Propaganda Ecosystem" [Електронний ресурс] // U.S. Department of State, 2022. — Режим доступу: https://www.state.gov/wp-content/uploads/2022/01/Kremlin-Funded-Media_January_update-19.pdf. — Назва з екрана. — Дата звернення (03.04.2024).

фінансову і військову допомогу, а також призвести до ослаблення санкційного тиску на росію та активізацію атак населення цих країн у сторону українських біженців.

Дослідження зосереджується на аналізі цілей та впливу російської пропаганди в Ірландії, що підкреслює складну динаміку між традиційним нейтралітетом та зростаючою солідарністю з Україною. Позиція Ірландії щодо війни, під впливом як її історичного нейтралітету, так і членства в Європейському Союзі, надає унікальну перспективу для розуміння того, як російська пропаганда діє в країнах, де громадська думка може бути більш сприйнятливою до антиінтервенціоністських аргументів.

Дослідження вивчатиме, як російські медіа-канали, соціальні мережі та інші методи дезінформації та пропаганди використовуються для впливу на ірландську громадську думку, часто спираючись на історію нейтралітету Ірландії та занепокоєння щодо економічних наслідків конфлікту.

Актуальність дослідження теми полягає у тому, що російсько-українська війна суттєво вплинула на глобальну геополітику та міжнародні відносини. Окрім значних людських та економічних втрат, війна посилила інформаційну війну, в якій росія активно поширює пропаганду з метою формування міжнародного сприйняття та підризу підтримки України. Розуміння механізмів та ефективності такої пропаганди є надзвичайно важливим, особливо в країнах, таких як Ірландія, яка, попри свою традиційну нейтральність, виявила підтримку Україні.

Медіа відіграють ключову роль у формуванні громадської думки та, відповідно, політичних рішень. У демократичних суспільствах наративи, представлені в медіа, можуть впливати на суспільні настрої, що, у свою чергу, впливає на дії уряду. Стратегічне використання росією пропаганди спрямоване на використання цієї динаміки шляхом поширення дезінформації та хибних наративів з метою послаблення міжнародної підтримки України. Дослідження впливу російської пропаганди на підтримку України з боку Ірландії розглядає

критичний аспект сучасної інформаційної війни та її наслідки для міжнародної солідарності.

Важливим прикладом, що підкреслює необхідність цього дослідження, є інцидент у квітні 2023 року, коли Посольство Росії в Дубліні звинуватило ірландський уряд у веденні «антиросійської пропаганди» через його підтримку України². У відповідь ірландський уряд підтвердив свою непохитну підтримку України, наголошуючи на важливості протистояння агресії та дотримання міжнародного права³. Цей обмін думками демонструє прямі спроби російських структур вплинути на позицію Ірландії щодо конфлікту та підкреслює необхідність розуміння та протидії таким пропагандистським зусиллям.

Зосереджуючись на Ірландії, дослідження надає уявлення про те, як російська пропаганда діє в країні з сильними традиціями нейтралітету та як вона намагається змінити громадську думку та політичні рішення. Отримані результати сприятимуть ширшій дискусії про інформаційну війну, вплив медіа та стійкість демократичних суспільств перед зовнішніми пропагандистськими зусиллями.

Мета і завдання дослідження: виявити ступінь впливу російської пропаганди в іноземному медіапросторі проти підтримки України в російсько-українській війні на прикладі Ірландії.

Основними цілями цього дослідження є *аналіз* стратегій, які використовує російська пропаганда для формування громадської думки в Ірландії, що включає ідентифікацію конкретних тем та повідомлень, що поширюються через різні канали, такі як соціальні мережі, онлайн-публікації та російські державні медіа, доступні в Ірландії. Дослідження також *прагне оцінити*, наскільки ці наративи впливають на сприйняття ірландською громадськістю України та ширшої європейської підтримки війни. Також буде *досліджено* реакцію

² "Ireland declares unwavering support for Ukraine amid propaganda by Russian 'diplomat'" [Електронний ресурс] // The New Voice of Ukraine, 2023. – Режим доступу: <https://english.nv.ua/nation/ireland-declares-unwavering-support-for-ukraine-amid-propaganda-by-russian-diplomat-50321299.html>. – Назва з екрана. – Дата звернення (05.04.2024).

³ "Russian Embassy accuses Ireland of escalating the war in Ukraine in letter marking 50 years of Dublin-Moscow ties" [Електронний ресурс] // Irish Independent, 2023. – Режим доступу: <https://www.independent.ie/irish-news/russian-embassy-accuses-ireland-of-escalating-the-war-in-ukraine-in-letter-marking-50-years-of-dublin-moscow-ties/a494521464.html>. – Назва з екрана. – Дата звернення (07.04.2024).

ірландських медіа, урядових органів та громадянського суспільства на такі пропагандистські зусилля, зокрема, як вони протидіють дезінформації та сприяють точному висвітленню конфлікту.

Об'єкт дослідження: російська пропаганда та її вплив на іноземне населення через закордонний медіапростір.

Предмет дослідження: поширення та вплив російської пропаганди в Ірландії, зосередження на її спробах вплинути на громадську думку та політичні рішення щодо України; використання росією різних медіа-каналів для поширення дезінформації з метою підірвати міжнародну підтримку України та поширення розладу у закордонних суспільствах, зокрема, використовуючи історичний нейтралітет Ірландії.

Основними дослідницькими питаннями є:

- Якою мірою російська пропаганда проникла в ірландський медіа-простір, і наскільки ефективними були ці зусилля у зміні громадської думки?
- Які конкретні теми та наративи просуваються для зменшення ірландської підтримки України, і як вони узгоджуються з ірландськими культурними та політичними настроями?
- Як ірландські політики, медіа-організації та групи фактчекінгу реагують на поширення російської дезінформації?

Дані дослідження

Первинні дані: аналіз контенту медіа (аналіз статей, телевізійних програм, постів у соціальних мережах та інших медіа матеріалів, що містять пропагандистські меседжі; якісний аналіз змісту пропагандистських повідомлень у медіа, вебресурсах та соціальних мережах) та спостереження й моніторинг соціальних мереж (спостереження за активністю у соціальних мережах, включаючи Twitter (X), Facebook, Instagram, Telegram для виявлення та аналізу фейкових новин та дезінформації).

Вторинні дані: звіти міжнародних організацій (використання звітів та досліджень від міжнародних організацій, таких як Freedom House⁴, Reporters Without Borders⁵ і Atlantic Council⁶, що аналізують інформаційні війни та пропаганду) та аналітичні статті й звіти аналітичних центрів (використання аналітичних звітів від дослідницьких організацій, таких як RAND Corporation⁷, Chatham House⁸, Organisation for Economic Co-operation and Development⁹ та інших аналітичних центрів, які вивчають питання дезінформації та пропаганди).

Методи дослідження: контент-аналіз та якісний контент-аналіз (систематичний аналіз змісту медіа матеріалів для виявлення та класифікації пропагандистських технік та повідомлень) та кейс-стаді (вивчення окремих випадків пропагандистських кампаній, їх методів та наслідків).

Інтерпретація даних у дослідженні: інтерпретація даних передбачає аналіз зібраних первинних та вторинних даних, щоб зрозуміти, як саме російська пропаганда впливає на ставлення та рішення щодо України в Ірландії.

Хронологічні та географічні рамки дослідження: обсяг цього дослідження охоплює період з лютого 2022 року до сьогодні, висвітлюючи основні події конфлікту та простежуючи еволюцію пропагандистських тактик з часом. Фокус на Ірландії дозволяє провести детальний аналіз того, як російська пропаганда адаптується до різних національних контекстів, особливо в країнах,

⁴ Smeltzer M., Karppi A. "A Region Reordered by Autocracy and Democracy" [Електронний ресурс] // Freedom House, 2024. – Режим доступу: <https://freedomhouse.org/report/nations-transit/2024/region-reordered-autocracy-and-democracy>. – Назва з екрана. – Дата звернення (01.10.2024).

⁵ "Reporters Without Borders on debunking Russian propaganda and fake news" [Електронний ресурс] // France 24, 2024. – Режим доступу: <https://www.france24.com/en/tv-shows/perspective/20241121-reporters-without-borders-on-debunking-russian-propaganda-and-fake-news>. – Назва з екрана. – Дата звернення (22.11.2024).

⁶ "Undermining Ukraine: How Russia Widened Its Global Information War in 2023" [Електронний ресурс] // Atlantic Council, 2024. – Режим доступу: <https://www.atlanticcouncil.org/in-depth-research-reports/report/undermining-ukraine-how-russia-widened-its-global-information-war-in-2023/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (05.05.2024).

⁷ Treyger E., Cheravitch J., Cohen R. S. "Russian Disinformation Efforts on Social Media" [Електронний ресурс] // RAND Corporation, 2022. – Режим доступу: https://www.rand.org/pubs/research_reports/RR4373z2.html. – Назва з екрана. – Дата звернення (07.05.2024).

⁸ Giles K. "Russian Cyber and Information Warfare in Practice: Information Confrontation: Human Effects" [Електронний ресурс] // Chatham House, 2023. – Режим доступу: <https://www.chathamhouse.org/2023/12/russian-cyber-and-information-warfare-practice/04-information-confrontation-human-effects>. – Назва з екрана. – Дата звернення (07.05.2024).

⁹ "Disinformation and Russia's War of Aggression Against Ukraine" [Електронний ресурс] // OECD, 2022. – Режим доступу: https://www.oecd.org/en/publications/disinformation-and-russia-s-war-of-aggression-against-ukraine_37186bde-en.html. – Назва з екрана. – Дата звернення (11.05.2024).

які можуть мати більш амбівалентну або обережну позицію щодо прямої участі в конфлікті. Дослідження спиратиметься на поєднання контент-аналізу медіа-джерел, звітів організацій, що моніторять дезінформацію для оцінки змін у громадській думці. Такий підхід дозволить детально вивчити як сторону пропозиції (пропагандистські повідомлення), так і сторону попиту (сприйняття та вплив на громадськість) дезінформації.

Реальні випадки (Case study) інтегровані протягом усього дослідження, щоб продемонструвати відчутні наслідки російської пропаганди на ірландську громадську думку. Один із прикладів — випадок у жовтні 2024 року, коли російські розвідувальні агенти завербували ірландського політичного діяча для пропаганди проросійської позиції, посилюючи наративи, що ставлять під сумнів роль НАТО в конфлікті та припускають, що Ірландія повинна віддавати пріоритет власному нейтралітету над європейською солідарністю. Інший випадок стосується кампаній у соціальних мережах, які поширювали дезінформацію про українських біженців в Ірландії, зображуючи їх як економічний тягар та джерело соціальної напруги. Ці та інші приклади слугують кейсами в межах дослідження для демонстрації того, як дезінформаційні кампанії адаптуються до місцевих занепокоєнь, зрештою впливаючи на рівень підтримки України.

Дослідження показує роль російської пропаганди у впливі на позицію Ірландії щодо російсько-української війни. Дослідження має на меті продемонструвати, що, хоча вплив медіа може сприяти солідарності та підтримці України, він також створює вразливості, які можуть бути використані для підриву такої підтримки. Висновки підкреслять важливість медіаграмотності, проактивних стратегій протидії дезінформації та міцної обізнаності громадськості у підтримці поінформованої громадської думки в демократичних суспільствах. Розуміння динаміки російської пропаганди в Ірландії не лише сприяє ширшому розумінню дезінформації в контексті російсько-української війни, але й підкреслює необхідність стійкого та добре

поінформованого суспільного дискурсу для захисту міжнародної солідарності та демократичних цінностей.

Огляд літератури: *Пітер Померанцев (британський журналіст, телевізійний продюсер та письменник, а також спеціаліст з медіа та пропаганди в сучасній Росії; професор Інституту глобальних питань Лондонської школи економіки, керівник програми Arena)* у своїй книзі «Нічого не правдиво, і все можливо»¹⁰ описує російську пропаганду як всепроникну силу, яка виходить за межі традиційних методів передачі повідомлень, контрольованих державою. Пітер показує, що сучасна російська пропаганда полягає не лише в поширенні конкретного наративу, а й у створенні хаотичного медіа-середовища, де правду неможливо відрізнити від брехні. Померанцев досліджує, як Кремль маніпулює засобами масової інформації, щоб зберегти владу, сприяючи поширенню почуття цинізму та розгубленості серед населення. Стратегія передбачає постійний потік суперечливої інформації, теорій змови та сенсацій, через що громадянам важко сформуванати послідовну думку або довіряти будь-якому джерелу інформації. Він ілюструє це дотепними анекдотами та особистим досвідом із часів роботи на російському телебаченні, показуючи, як держава використовує розваги та медіа, щоб відволікати, розважати та маніпулювати громадськістю.

Енн Елізабет Епплбом (американська історикиня, письменниця та журналістка, лауреат Пулітцерівської премії) у своїй книзі «Залізна завіса: Розгром Східної Європи 1944–1956»¹¹ описує пропаганду як важливий інструмент, який використовувався Радянським Союзом для контролю та зміни східноєвропейських суспільств після Другої світової війни. Вона докладно розповідає про те, як радянський режим систематично здійснював пропаганду для встановлення та підтримки тоталітарного контролю над такими країнами,

¹⁰ Wood T. "Nothing Is True and Everything Is Possible by Peter Pomerantsev Review – Putinism and the Oil-Boom Years" [Електронний ресурс] // The Guardian, 2015. – Режим доступу: <https://www.theguardian.com/books/2015/feb/04/nothing-is-true-and-everything-is-permitted-peter-pomerantsev-review-russia-oil-boom>. – Назва з екрана. – Дата звернення (21.05.2024).

¹¹ Applebaum A. "Iron Curtain" [Електронний ресурс] // Doubleday, 2024. – Режим доступу: https://books.google.ie/books/about/Iron_Curtain.html?id=jpaTEAAQBAJ&redir_esc=y. – Назва з екрана. – Дата звернення (21.05.2024).

як Польща, Східна Німеччина та Угорщина. Епплбаум ілюструє як радянська пропаганда мала на меті придушити інакомислення та створити єдину ідеологію серед населення. Це у свою чергу передбачало монополізацію ЗМІ, цензуру та поширення послідовного, схваленого державою наративу, який прославляв радянську систему та ганьбив Захід. Режим використовував газети, радіо, фільми та інші засоби масової інформації, щоб бомбардувати громадян повідомленнями про комунізм і радянську «міць». Енн описує невпинні спроби індоктринувати громадськість через освітні та культурні установи, перетворюючи їх на знаряддя пропаганди, що включало переписування історії, пропагування радянських героїв і дотримання суворої партійної лінії в усіх аспектах культурного та інтелектуального життя.

Тімоті Девід Снайдер (американський історик та письменник, професор Єльського університету) у книзі «Шлях до несвободи»¹² описує пропаганду як важливий інструмент в наборі інструментів авторитарних режимів, особливо зосереджуючись на її використанні росією за правління В. Путіна. Снайдер досліджує, як російська пропаганда діє на внутрішньому та міжнародному рівнях для досягнення своїх політичних цілей. Він пояснює, що сучасна російська пропаганда покликана створити середовище постправди, де об'єктивні факти «підриваються», нівелюються, а емоційні й конспірологічні наративи мають перевагу над правдивими фактами. Снайдер описує, як Кремль використовує стратегію «вічної політики», де фокус зосереджений на підриві демократичних інститутів і норм, а не на просуванні узгодженої альтернативної ідеології. Снайдер також заглиблюється в конкретні методи, які використовує російська пропаганда, такі як поширення фейкових новин, використання тролів і ботів у соціальних мережах, а також поширення дезінформації через контрольовані державою ЗМІ, такі як RT і Sputnik. Він також пояснює у своїй праці як саме ця пропаганда спрямована на поляризацію суспільств, використання існуючого розколу та послаблення демократичної єдності на

¹²Снайдер Т. Шлях до несвободи: Росія, Європа, Америка / пер. з англ. Г. Герасим. – Львів: Човен, 2020. – 392 с.

Заході. Тімоті Снайдер підкреслює історичне коріння та філософське підґрунтя російської пропаганди, відстежуючи її до ідей впливових мислителів, таких як Іван Ільїн, чиї праці виступають за світ вічної боротьби та підкорення правди владі. Саме його історична перспектива створює контекст для розуміння безперервності та еволюції методів пропаганди від радянської епохи до наших днів.

Томас Рід (політолог, професор стратегічних досліджень у Школі передових міжнародних досліджень Пола Х. Нітце та професор досліджень безпеки на кафедрі військових досліджень Королівського коледжу Лондона) у своїй книзі «Активні заходи. Секретна історія дезінформації та політичних воєн»¹³ описує пропаганду, зокрема російську пропаганду, як форму політичної війни, яка використовує дезінформацію для впливу та маніпулювання громадською думкою та політичними результатами. Рід простежує історію цих тактик від їхнього зародження на початку 20-го століття до їх сучасних втілень.

Він пояснює, що російська пропаганда включає ретельно розроблені наративи та навмисні неправдиві твердження, що поширюються через різні канали, включаючи традиційні медіа, соціальні мережі та таємні операції. Рід звертається до історичних прикладів, детально описуючи, як радянські розвідувальні агенції, такі як КДБ, першими застосували складні техніки дезінформації під час Холодної війни. Методи включали поширення фейкових новин, підробку документів та організацію складних містифікацій для дискредитації опонентів і впливу на міжнародну думку. У сучасному контексті Рід підкреслює як росія продовжує використовувати ці тактики, адаптуючи їх до цифрової епохи. Використання інтернет-тролів, ботів і хакерських операцій, таких як втручання у президентські вибори в США 2016 року є еволюцією традиційних стратегій дезінформації. Рід стверджує, що сучасна російська

¹³ Rid T. Goldsmith J. L., Jurecic Q., Polyakova A. "Thomas Rid on Active Measures and Digital Disinformation" [Електронний ресурс] // Brookings Institution, 2020. – Режим доступу: <https://www.brookings.edu/articles/thomas-rid-on-active-measures-and-digital-disinformation/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (25.05.2024).

пропаганда характеризується своїм масштабом, швидкістю та здатністю цілити в конкретні аудиторії з індивідуально підібраними повідомленнями.

Структура роботи: робота складається зі вступу, 3-ох розділів, 23-ох підрозділів, висновків, списку літератури та додатків. Перший розділ відображає геополітичний контекст відносин між росією та Україною, створюючи основу для ілюстрації того, як міжнародні конфлікти можуть формувати медійні ландшафти та громадську думку. У ньому висвітлюється історичний нейтралітет Ірландії, його показ в медіа та те, як ці фактори роблять Ірландію унікальним об'єктом для дослідження розповсюдження та впливу російської пропаганди. Наступні розділи розвивають цю основу, аналізуючи конкретні методи та наративи, які використовують російські медійні канали, та їх вплив на громадське сприйняття та політичні рішення в Ірландії. У роботі також досліджуються заходи з боку ірландських політиків, медіаорганізацій та груп фактчекінгу для зменшення ефектів російської дезінформації.

РОЗДІЛ 1. МЕДІАЛАНДШАФТ ТА ІСТОРИЧНИЙ НЕЙТРАЛІТЕТ ІРЛАНДІЇ

Політика нейтралітету Ірландії є визначальною рисою її зовнішніх відносин, глибоко вкоріненою в історичному досвіді країни та еволюціонуючою через різні глобальні конфлікти. Така позиція, відома як «Надзвичайний стан» під час Другої світової війни, відображає прагнення Ірландії утвердити свій суверенітет і уникнути втягування у зовнішні війни.

На початку XX століття, після боротьби за незалежність від британського панування, Ірландія прагнула утвердити себе як суверенна нація. Англо-ірландський договір 1921 року надав Ірландії статус домініону, але лише з прийняттям Конституції 1937 року країна, тоді відома як Ейре, підтвердила свій повний суверенітет. Нова незалежність супроводжувалася обережним підходом до міжнародних альянсів, зумовленим бажанням зберегти автономію та уникнути складнощів глобальної політики.

Під час Другої світової війни нейтралітет Ірландії був випробуваний на стійкість. Незважаючи на тиск з боку як союзників, так і держав Осі, ірландський уряд під керівництвом Таоішека Еймона де Валери дотримувався політики невтручання¹⁴. Його рішення було багатограним: воно було заявою про суверенітет, відображенням обмежених військових можливостей нації та стратегічним кроком, щоб запобігти перетворенню острова на поле бою. Хоча офіційно нейтральна, Ірландія брала участь у прихованій співпраці з союзниками, включаючи обмін розвідданими та надання дозволу на використання свого повітряного простору. Така нюансована позиція відображала делікатний баланс, який Ірландія прагнула підтримувати між утвердженням своєї незалежності та визнанням геополітичних реалій того часу.

Ірландські медіа відігравали ключову роль як у відображенні, так і у формуванні національної політики нейтралітету. Під час Другої світової війни

¹⁴ O'Driscoll M. "We are trying to do our share": the Construction of Positive Neutrality and Irish Post-War Relief to Europe [Електронний ресурс] // Irish Studies in International Affairs, 100 years of Irish Foreign Policy, 2019. – Режим доступу: <https://muse.jhu.edu/pub/423/article/845131/pdf>. – Назва з екрана. – Дата звернення (29.05.2024).

було впроваджено цензуру¹⁵ для підтримання видимості неупередженості та запобігання будь-яким діям, які могли б поставити під загрозу нейтральну позицію країни. Газети та мовники були обмежені у своїх репортажах, особливо щодо переміщень воюючих сил та будь-якої інформації, яка могла б бути витлумачена як прихильність до однієї зі сторін. Цензура поширювалася на придушення та фільтрацію певних новин та ретельне висвітлення міжнародних подій¹⁶. Роль медіа полягала в підтримці урядової політики шляхом забезпечення того, щоб громадська думка залишалася узгодженою з офіційною позицією нейтралітету. Період Другої світової війни підкреслив вплив медіа на формування національної ідентичності та сприйняття Ірландією своєї ролі у глобальних відносинах.

У повоєнну епоху, коли медіаландшафт Ірландії розвивався з появою телебачення, а згодом і цифрових медіа, взаємодія між нейтралітетом та медіа продовжувала розвиватися. Медіа стали платформою для суспільного дискурсу про нейтралітет, надаючи простір для дебатів та обговорення зовнішньої політики Ірландії. Еволюція такого характеру відображає ширші зміни в ірландському суспільстві, де медіа стали каналом для вираження різноманітних точок зору та залучення до глобальних питань.

Останніми роками медіаландшафт Ірландії зазнав значних трансформацій під впливом глобалізації, технологічних досягнень та змін у моделях споживання медіа. Традиційні медіа, такі як газети та національні мовники, тепер співіснують з цифровими платформами та соціальними мережами, створюючи більш складне та фрагментоване медіасередовище. Подібного плану диверсифікація має наслідки для того як нейтралітет зображується та обговорюється. Поширення онлайн-джерел та платформ соціальних мереж запровадило ширший спектр перспектив, включаючи міжнародні точки зору, які

¹⁵ Ó Drisceoil, D. "Moral Neutrality": censorship in Emergency Ireland [Електронний ресурс] // History Ireland, 1996, 4.2, pp. 46-50. – Режим доступу: <https://cora.ucc.ie/server/api/core/bitstreams/610fec4f-8199-4524-8fda-5ef3d7214b20/content>. – Назва з екрана. – Дата звернення (29.05.2024).

¹⁶ Ó Drisceoil, D. "Censorship in Ireland, 1939-1945: Neutrality, Politics, and Society" [Електронний ресурс] // Cork University Press, 1996. – Режим доступу: https://books.google.ie/books/about/Censorship_in_Ireland_1939_1945.html?id=mAROGI5ggf8C&redir_esc=y. – Назва з екрана. – Дата звернення (29.05.2024).

можуть випробовувати або підтримувати нейтральну позицію Ірландії. Роль медіа у формуванні громадської думки щодо нейтралітету стала більш динамічною, відображаючи ширші тенденції споживання медіа та вплив глобальних інформаційних потоків.

1.1. Особливості висвітлення міжнародних конфліктів ЗМІ в Ірландії

Медіаландшафт Ірландії відіграє ключову роль у формуванні громадської думки щодо міжнародних конфліктів, відображаючи еволюцію поглядів нації та її давню політику нейтралітету. Висвітлення таких воєн, як В'єтнамська, війни в Перській затоці, сирійський конфлікт, війна в Україні та ізраїльсько-палестинський конфлікт, не лише інформувало ірландське суспільство, але й впливало на зовнішньополітичні позиції країни.

Війна у В'єтнамі

Під час В'єтнамської війни в 1960-х та на початку 1970-х років ірландські медіа поєднували фактичні звіти з редакційними коментарями. Видання, такі як *The Irish Times*¹⁷ та *Irish Independent*¹⁸, надавали детальні описи конфлікту, часто підкреслюючи людські втрати та етичні дилеми. Телебачення, яке лише починало розвиватися в Ірландії, приносило графічні зображення війни в домівки ірландців, викликаючи почуття співчуття. Висвітлення новин про війну сприяло зростанню антивоєнних настроїв у країні, що призвело до публічних демонстрацій у Дубліні та інших містах. Медіа, зосереджуючись на цивільних жертвах та моральних аспектах війни, резонували з історичним досвідом Ірландії, підсилюючи колективне неприйняття військових інтервенцій¹⁹. Також багато статей було видано уже після закінчення війни, показуючи ірландському населенню жахи війни у В'єтнамі.

¹⁷ "Spoils of War" [Електронний ресурс] // *The Irish Times*, 2005. – Режим доступу: <https://www.irishtimes.com/life-and-style/spoils-of-war-1.442407>. – Назва з екрана. – Дата звернення (05.09.2024).

¹⁸ Roper A. "The Irish veterans of Vietnam: Why they went to war" [Електронний ресурс] // *The Irish Independent*, 2002. – Режим доступу: <https://www.independent.ie/life/the-irish-veterans-of-vietnam-why-they-went-to-war/26240819.html>. – Назва з екрана. – Дата звернення (05.09.2024).

¹⁹ "War still takes heavy toll in peacetime Vietnam" [Електронний ресурс] // *The Irish Times*, 2000. – Режим доступу: <https://www.irishtimes.com/news/war-still-takes-heavy-toll-in-peacetime-vietnam-1.264171>. – Назва з екрана. – Дата звернення (05.09.2024).

Війна в Перській затоці

Війна в Перській затоці 1990-1991 років стала значущим моментом у глобальному медіависвітленні, яка також часто називається першою «телевізійною війною». Ірландські медіа, включаючи RTÉ, надавали широке висвітлення з прямими трансляціями та аналізами²⁰. Реальний час передач та використання передових технологій наблизили реалії війни до ірландської публіки²¹. Хоча уряд зберігав нейтралітет, медіа, підкреслюючи військову міць коаліції та швидке завершення бойових дій, формували нюансовану громадську думку. Багато ірландців підтримували звільнення Кувейту, але залишалися обережними щодо ширших наслідків військових інтервенцій. Збалансоване висвітлення медіа, яке підкреслювало як стратегічні успіхи, так і гуманітарні кризи, сприяло інформованому суспільному дискурсу та підсилювало прихильність Ірландії до нейтралітету, визнаючи складність міжнародних конфліктів.

Вторгнення в Ірак

Вторгнення в Ірак у 2003 році, відоме як Друга війна в Перській затоці, викликало більш виражену реакцію з боку ірландських медіа та суспільства. Широкий скептицизм щодо легітимності вторгнення, особливо стосовно наявності зброї масового знищення, був очевидний у медіарепортажах та редакційних статтях²². Провідні газети ставили під сумнів мотиви коаліційних сил, а RTÉ транслювало дебати та обговорення, що відображали занепокоєння громадськості. Масові антивоєнні протести відбулися по всій Ірландії²³, причому Дублін став свідком однієї з найбільших демонстрацій у своїй історії²⁴.

²⁰ Halloran C. "Fleeing Kuwait" [Електронний ресурс] // RTÉ Archives, 1990. – Режим доступу: <https://www.rte.ie/archives/2015/1202/750695-fleeing-kuwait/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (07.09.2024).

²¹ Halloran C. "Irish Women Flee Iraq" [Електронний ресурс] // RTÉ Archives, 1990. – Режим доступу: <https://www.rte.ie/archives/2015/0909/726724-irish-women-flee-iraq/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (07.09.2024).

²² Murray C. "Iraq War Views" [Електронний ресурс] // RTÉ Archives, 2003. – Режим доступу: <https://www.rte.ie/archives/2023/0225/1356776-iraq-war-views/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (09.09.2024).

²³ Kennedy R. "Anti-War Protests" [Електронний ресурс] // RTÉ Archives, 2003. – Режим доступу: <https://www.rte.ie/archives/2018/0315/947670-anti-war-protests/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (09.09.2024).

²⁴ O'Donnell O. "10 Years Ago Today: Protest Against Iraq War" [Електронний ресурс] // RTÉ Archives, 2003. – Режим доступу: <https://www.rte.ie/archives/2013/0215/367908-10-years-ago-today-protest-against-iraq-war/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (09.09.2024).

Критична позиція медіа та широке висвітлення протестів підкреслили колективне неприйняття війни, підсилюючи нейтральну позицію Ірландії та її перевагу дипломатичних рішень над військовими інтервенціями²⁵.

Війна в Сирії

Сирійський конфлікт, що розпочався у 2011 році, представив складний виклик для ірландських медіа. Багатогранний характер війни, що включав у себе різні фракції та міжнародних акторів, вимагав нюансованого висвітлення²⁶. Ірландські медіа намагалися надавати всебічне висвітлення, зосереджуючись на гуманітарній кризі та становищі біженців²⁷. Історії сирійських сімей, які шукали притулку в Ірландії, були широко висвітлені, викликаючи співчуття та підтримку програм переселення біженців²⁸. Зосередженість медіа на людських історіях та моральній відповідальності допомагати тим, хто потребує, резонувала з ірландською публікою, що призвело до громадських ініціатив та благодійних зусиль на підтримку сирійських біженців²⁹. Багато біженців із Сирії змогли побудувати нове життя в Ірландії завдяки підтримці уряду та населення³⁰. Таке висвітлення продемонструвало прихильність Ірландії до гуманітарних принципів та її готовність відігравати конструктивну роль у вирішенні глобальних криз, зберігаючи при цьому нейтралітет.

Війна в Україні 2014 року

²⁵ Donaghy K. "Saddam Hussein Executed" [Електронний ресурс] // RTÉ Archives, 2006. – Режим доступу: <https://www.rte.ie/archives/2021/1230/1265155-saddam-hussein-executed/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (13.09.2024).

²⁶ "Timeline: Uprising in Syria" [Електронний ресурс] // RTÉ News, 2012. – Режим доступу: <https://www.rte.ie/news/special-reports/2012/0412/316867-timeline-syria/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (13.09.2024).

²⁷ "Syria" [Електронний ресурс] // The Irish Times. – Режим доступу: <https://www.irishtimes.com/tags/syria/>. – Дата звернення (13.09.2024).

²⁸ Pollak S. "From Syria to Laois: 'Even with the death all around us, we wanted to live'" [Електронний ресурс] // The Irish Times, 2015. – Режим доступу: <https://www.irishtimes.com/news/social-affairs/from-syria-to-laois-even-with-the-death-all-around-us-we-wanted-to-live-1.2477261>. – Назва з екрана. – Дата звернення (15.09.2024).

²⁹ "Ireland's support to Syria crisis response exceeds €100 million" [Електронний ресурс] // Department of Foreign Affairs, 2018. – Режим доступу: <https://www.irishaid.ie/news-publications/press/pressreleasearchive/2018/april/ireland-syria-25m/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (15.09.2024).

³⁰ Dr. Michael L., Dr. Omid N., Reynolds D., Al Sakka W., Al-Hashimi H., Kadib Alban R., Al Sharabi B., Amer H., Dr. Kempny M. "Voices of Syrians: Resettled Refugees in Ireland" [Електронний ресурс] // International Organization for Migration, 2021. – Режим доступу: <https://assets.gov.ie/231237/5826c0d7-0bd7-410a-af18-e0c24702d7b6.pdf>. – Назва з екрана. – Дата звернення (15.09.2024).

Анексія Криму Росією у 2014 році та подальша війна на сході України привернули не надто значну увагу ірландських медіа. Висвітлення в основному зосереджувалося на геополітичних наслідках, порушенні міжнародного права та досвіді людей, які постраждали від конфлікту³¹. Редакційні статті у провідних газетах засуджували агресію та закликали до рішучої відповіді з боку міжнародної спільноти³². Хоча Ірландія, як частина Європейського Союзу, підтримала санкції проти росії³³, зображення конфлікту у медіа вплинуло на громадську думку, яка більше схилилася до дипломатичних та економічних заходів, ніж до військового втручання³⁴. Акцент на верховенстві права та правах суверенних держав відображав власний історичний досвід Ірландії, зміцнюючи перевагу мирного вирішення конфліктів.

Ізраїльсько-палестинський конфлікт

Тривалий ізраїльсько-палестинський конфлікт протягом десятиліть є об'єктом широкого висвітлення в ірландських медіа³⁵. Репортажі часто акцентують увагу на гуманітарних аспектах, зокрема на умовах життя в Газі та на Західному березі, а також на впливі конфлікту на цивільне населення³⁶. Редакційні статті та думки експертів нерідко висловлюють солідарність із палестинською стороною, проводячи паралелі з історією колонізації Ірландії та її боротьби за незалежність³⁷. Громадська думка, під впливом такого висвітлення, зазвичай підтримує права палестинців, що призводить до

³¹ "Crisis in Ukraine" [Електронний ресурс] // RTE News, 2014. – Режим доступу: <https://www.rte.ie/news/2014/0304/508095-live-crisis-in-ukraine/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (21.09.2024).

³² "Ukraine" [Електронний ресурс] // RTE News, 2014. – Режим доступу: <https://www.rte.ie/news/2014/0828/639813-ukraine/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (21.09.2024).

³³ "Debate on the Crisis in Ukraine" [Електронний ресурс] // Dáil Éireann, 2014. – Режим доступу: <https://www.oireachtas.ie/ga/debates/debate/dail/2014-04-03/16/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (21.09.2024).

³⁴ Bruton J. "How Russia is dividing the EU over Ukraine" [Електронний ресурс] // The Irish Times, 2014. – Режим доступу: <https://www.irishtimes.com/news/world/how-russia-is-dividing-the-eu-over-ukraine-1.1766950>. – Назва з екрана. – Дата звернення (23.09.2024).

³⁵ Coughlan M., McDonald K. "Israel-Hamas Conflict: How Did It Get to This Point?" [Електронний ресурс] // RTE News, 2023. – Режим доступу: <https://www.rte.ie/news/primetime/2023/1017/1411435-israel-hamas-how-did-the-conflict-get-to-this-point/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (24.09.2024).

³⁶ "The Irish Times view on Israel/Palestine: Civilians caught in the middle of conflict" [Електронний ресурс] // The Irish Times, 2023. – Режим доступу: <https://www.irishtimes.com/opinion/editorials/2023/10/08/the-irish-times-view-on-israel-palestine-civilians-caught-in-the-middle-of-conflict/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (24.09.2024).

³⁷ "Ireland's Support for Palestine: An Explainer" [Електронний ресурс] // The Irish News, 2023. – Режим доступу: https://www.irishnews.com/news/northernirelandnews/2023/10/23/news/ireland_s_support_for_palestine_an_explainer-3720414/. – Назва з екрана. – Дата звернення (24.09.2024).

численних демонстрацій та закликів до уряду до дій³⁸. Також громадські опитування показують, наскільки добре минулий прем'єр-міністр Лео Варадкар відчув настрій ірландців щодо конфлікту між Ізраїлем та Палестиною³⁹. Нещодавно Ірландія стала першою країною ЄС, яка офіційно визнала фактичну анексію палестинських територій Ізраїлем як «де-факто анексію», що відображає вплив громадської думки, сформованою медіа⁴⁰. Така позиція підтверджує прихильність Ірландії до міжнародного права та прав людини — принципів, які глибоко вкорінені в її зовнішній політиці та громадській свідомості.

1.2. Особливості висвітлення війни в Україні 2022 ірландськими ЗМІ

Російське вторгнення в Україну в лютому 2022 року стало поворотним моментом у глобальній геополітиці, викликавши широке міжнародне засудження та змусивши країни переглянути свої зовнішньополітичні позиції. В Ірландії, яка має давню традицію військового нейтралітету, війна привернула значну увагу медіа та спричинила активні громадські обговорення. Ірландські засоби масової інформації, включаючи друковані видання, телебачення та цифрові платформи, відіграли ключову роль в інформуванні громадськості, формуванні сприйняття та впливі на національну реакцію на події.

Від початку вторгнення ірландські медіа надавали широке висвітлення подій, акцентуючи увагу на людських втратах. Провідні газети, такі як The Irish

³⁸ "New poll shows an overwhelming majority of Irish people believe Palestinians live under an Israeli apartheid system" [Електронний ресурс] // Amnesty International Ireland, 2024. – Режим доступу: <https://www.amnesty.ie/israeli-apartheid-poll/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (25.09.2024).

³⁹ Cunningham K. "Poll shows how well Leo Varadkar has judged the mood of the Irish people on Israel-Palestine conflict" [Електронний ресурс] // Independent.ie, 2023. – Режим доступу: <https://www.independent.ie/irish-news/poll-shows-how-well-leo-varadkar-has-judged-the-mood-of-the-irish-people-on-israel-palestine-conflict/a5525676.html>. – Назва з екрана. – Дата звернення (29.09.2024).

⁴⁰ O'Halloran M., O'Riordan E. "Ireland becomes first EU country to declare Israel is involved in de facto annexation" [Електронний ресурс] // The Irish Times, 2021. – Режим доступу: <https://www.irishtimes.com/news/politics/oireachtas/ireland-becomes-first-eu-country-to-declare-israel-is-involved-in-de-facto-annexation-1.4576250>. – Назва з екрана. – Дата звернення (30.09.2024).

Times⁴¹, Irish Independent⁴² та Irish Examiner⁴³, публікували на перших шпальтах матеріали про досвід українських цивільних, переміщення мільйонів людей та стійкість тих, хто залишився в окупованих містах. Телевізійні мережі, зокрема RTE⁴⁴, щоденно транслювали репортажі з кореспондентами на місцях, пропонуючи актуальні оновлення та особисті історії, які наближали далекий конфлікт до ірландської аудиторії. Акцент ірландських медіа на людських історіях сприяв емпатії та солідарності серед ірландців, що призвело до широкої підтримки гуманітарних ініціатив.

Образ українського президента Володимира Зеленського в ірландських медіа був переважно позитивним⁴⁵. Його лідерство під час кризи, яке характеризувалося непокрою та закликами до міжнародної підтримки, висвітлювалося в численних редакційних статтях. Ірландські медіа часто висвітлювали його звернення до міжнародних органів, включаючи віртуальний виступ перед Ойрехтасом (ірландським парламентом) у квітні 2022 року, де він закликав до продовження підтримки та солідарності. Таке висвітлення сприяло формуванню позитивного сприйняття Зеленського⁴⁶ та підсилювало наратив боротьби України за суверенітет і демократичні цінності.

Реакція ірландського уряду на конфлікт, зокрема рішення підтримати санкції Європейського Союзу проти Росії⁴⁷, стала предметом широкого медіааналізу. Хоча Ірландія зберігала політику військового нейтралітету, підтримка урядом санкцій ЄС та надання нелетальної допомоги Україні широко

⁴¹ "Ukraine War" [Електронний ресурс] // The Irish Times. – Режим доступу: <https://www.irishtimes.com/world/europe/ukraine-war/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (01.10.2024).

⁴² "Ukraine" [Електронний ресурс] // Independent.ie. – Режим доступу: <https://www.independent.ie/tag/ukraine/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (01.10.2024).

⁴³ "Ukraine-Russia" [Електронний ресурс] // Irish Examiner. – Режим доступу: <https://www.irishexaminer.com/ukraine-russia/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (01.10.2024).

⁴⁴ "Ukraine" [Електронний ресурс] // RTE News. – Режим доступу: <https://www.rte.ie/news/ukraine/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (01.10.2024).

⁴⁵ Creamer N. "Zelensky's unlikely journey from comedian to Ukrainian hero" [Електронний ресурс] // TheJournal.ie, 2022. – Режим доступу: <https://www.thejournal.ie/zelensky-ukraine-5695209-Feb2022/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (04.10.2024).

⁴⁶ "Read in full: Bono likens Volodymyr Zelensky to St Patrick in special poem" [Електронний ресурс] // Independent.ie, 2022. – Режим доступу: <https://www.independent.ie/news/read-in-full-bono-likens-volodymyr-zelensky-to-st-patrick-in-special-poem/41460465.html>. – Назва з екрана. – Дата звернення (05.10.2024).

⁴⁷ "EU trade sanctions in response to situation in Ukraine" [Електронний ресурс] // Department of Enterprise, Trade and Employment, 2024. – Режим доступу: <https://enterprise.gov.ie/en/publications/eu-trade-sanctions-in-response-to-situation-in-ukraine-.html>. – Назва з екрана. – Дата звернення (07.10.2024).

висвітлювалися. Медіа досліджували наслідки цих дій, обговорюючи баланс між дотриманням нейтралітету та виконанням моральних і міжнародних зобов'язань. Дискурс відображав ширше громадське обговорення про еволюцію нейтралітету в умовах явної агресії та порушень прав людини.

Громадська думка в Ірландії, під впливом медіависвітлення, демонструвала сильну підтримку України та засудження дій росії⁴⁸, проте дещо з обережністю ставились до кількості біженців у країні. Опитування, проведені в перші місяці конфлікту, показали, що значна більшість ірландців підтримували гуманітарну допомогу Україні⁴⁹, схвалювали запровадження економічних санкцій проти росії та фінансування закупівлі летальної чи іншого виду зброї на потреби армії України⁵⁰. Такі настрої відображалися в редакційній позиції медіа, де провідні газети публікували матеріали, що закликали до солідарності з Україною та рішучої відповіді на російську агресію. Відповідність між медіанаративами та громадською думкою підкреслювала впливову роль преси у формуванні національних поглядів на міжнародні питання.

Соціальні медіа також відіграли важливу роль у поширенні інформації та формуванні громадського дискурсу. Ірландські користувачі активно взаємодіяли з контентом, пов'язаним з війною, ділилися новинами, особистими історіями та закликами до дій. Вірусне поширення певних постів, особливо тих, що висвітлювали гуманітарну кризу, стимулювало громадські ініціативи, включаючи збори коштів та акції на підтримку українських біженців. Однак поширення дезінформації та пропаганди, особливо з проросійських джерел, створювало певні виклики. Ірландські медіаорганізації реагували на них,

⁴⁸ Leahy P. "Irish Times/Ipsos poll: Strong support for Ukraine but worries over refugee numbers" [Електронний ресурс] // The Irish Times, 2022. – Режим доступу: <https://www.irishtimes.com/politics/2022/10/28/irish-times-ipsos-poll-strong-support-for-ukraine-but-worries-over-refugee-numbers/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (07.10.2024).

⁴⁹ "Ireland provides €36 million support package to war-torn Ukraine" [Електронний ресурс] // Ireland.ie, 2024. – Режим доступу: <https://www.ireland.ie/en/irish-aid/news-and-publications/latest-news/news-archive/ireland-provides-36-million-support-package-to-war-torn-ukraine/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (07.10.2024).

⁵⁰ O'Keeffe C. "Taoiseach Simon Harris visits Kyiv, pledges €36m support package" [Електронний ресурс] // Irish Examiner, 2024. – Режим доступу: <https://www.irishexaminer.com/news/arid-41530025.html>. – Назва з екрана. – Дата звернення (07.10.2024).

перевіряючи сумнівні твердження та надаючи поради громадськості щодо визначення надійних джерел інформації.

Війна також спонукала до переоцінки оборонної політики Ірландії та її позиції щодо нейтралітету⁵¹. Медіа сприяли дебатам про те, чи є традиційна політика нейтралітету життєздатною в сучасному геополітичному контексті⁵². Редакційні статті та думки представляли різні точки зору: деякі закликали до перегляду оборонних стратегій, інші застерігали від відмови від політики, яка є центральною для ірландської ідентичності.

1.3. Стратегії поширення російської пропаганди проти України в Ірландії

Останніми роками Ірландія стала об'єктом посиленої уваги з боку російської пропаганди, спрямованої на вплив на громадську думку та політичний дискурс у країні. Зусилля особливо активізувалися в контексті конфлікту в Україні, де дезінформаційні кампанії намагалися формувати сприйняття та політичні позиції. Розуміння каналів, наративів та тактик, що використовуються в цих кампаніях, є ключовим аспектом для усвідомлення ширшого ландшафту інформаційної війни, спрямованої проти Ірландії.

Російська пропаганда в Ірландії діє через мережу каналів та платформ, як традиційних, так і цифрових. Державні медіа, такі як RT (колишня Russia Today) та Sputnik, присутні в Ірландії, поширюючи контент, що відповідає кремлівським наративам. Видання часто позиціонують себе як альтернативні джерела новин, пропонуючи перспективи, що кидають виклик основним західним медіа. Їхній контент доступний через різні засоби, включаючи телевізійні трансляції, онлайн-платформи та соціальні мережі, що дозволяє охопити широку аудиторію.

⁵¹ "Seanad Éireann debate - Wednesday, 23 Nov 2022" [Електронний ресурс] // Oireachtas.ie, 2022. – Режим доступу: <https://www.oireachtas.ie/en/debates/debate/seanad/2022-11-23/14/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (08.10.2024).

⁵² Andrews, B. "Irish Neutrality in a Changing Europe" [Електронний ресурс] // The Journal, 2022. – Режим доступу: <https://cdn.thejournal.ie/media/2022/04/irish-neutrality-in-a-changing-europe-barry-andrews-mep-080422.pdf>. – Назва з екрана. – Дата звернення (08.10.2024).

Соціальні мережі стали ключовими у поширенні російської пропаганди в Ірландії. Використання ботів, тролів та фейкових акаунтів для підсилення певних наративів є задокументованим та підтвердженим явищем, причому ці суб'єкти беруть участь у дискусіях на платформах, таких як Twitter, Facebook та Instagram. Використовуючи вірусний характер соціальних мереж, актори пропагандистської діяльності можуть швидко поширювати дезінформацію, створюючи ілюзію широкого консенсусу або суперечки. Така стратегія не лише направлена на поширення неправдивої інформації, але й прагнення поляризувати громадську думку та підірвати довіру до встановлених медіаінституцій.

Окрім цифрових платформ, росія застосовує більш приховані методи впливу на ірландський дискурс. З'явилися повідомлення про те, що російські спецслужби вербують осіб в Ірландії для поширення пропаганди. Наприклад, у жовтні 2024 року стало відомо, що російський шпигун завербував ірландського законодавця для виконання ролі пропагандиста та емісара. Ця особа нібито брала участь у поширенні прокремлівських наративів та намагалася вплинути на громадську думку з питань, що стосуються російських інтересів. Такі інциденти демонструють наскільки далеко готові зайти російські оперативники для проникнення та впливу на іноземні політичні системи.

Наративи, що поширюються російськими каналами, спрямованими на ірландську аудиторію, ретельно адаптовані до місцевих реалій та історичних контекстів. Однією з помітних тем є експлуатація історичного нейтралітету Ірландії та скептицизму щодо військових альянсів. Російська пропаганда часто представляє ініціативи НАТО та ЄС у сфері оборони як загрози суверенітету Ірландії, стверджуючи, що співпраця з західними військовими структурами втягне Ірландію в непотрібні конфлікти. Викликаючи історичні спогади про колоніалізм та іноземне панування, ці наративи прагнуть сприяти опорі глибшій інтеграції з західними оборонними механізмами.

Іншим значущим наративом є маніпуляція напруженістю, пов'язаною з Brexit. Російська пропаганда намагалася посилити розбіжності між Ірландією

та Сполученим Королівством, особливо щодо Північноірландського протоколу та прикордонних питань. Підсилюючи страхи економічної нестабільності та соціальних заворушень, такі методи дезінформації спрямовані на дестабілізацію регіону та послаблення єдності Європейського Союзу. Вербування ірландського законодавця у 2019 році для розпалювання напруженості, пов'язаної з Brexit, що буде розглянуто детальніше у кейс-стаді, є прикладом цієї стратегії, підкреслюючи цілеспрямований характер цих операцій впливу.

У контексті конфлікту в Україні російські дезінформаційні кампанії були особливо активними в Ірландії. Вони часто зображують Україну як «державу 404», пронизану корупцією та контрольовану екстремістськими елементами. Такі наративи прагнуть виправдати дії росії та підірвати міжнародну підтримку України. Поширюючи неправдиву інформацію про походження та природу конфлікту, такого плану зусилля спрямовані на посівання сумнівів та плутанини серед ірландської громадськості, потенційно послаблюючи підтримку санкцій проти росії або гуманітарної допомоги Україні.

Поширення дезінформації, пов'язаної з Україною, включає пропаганду теорій змови та неправдивих тверджень. Зокрема, розповсюджуються заяви про існування в Україні біолабораторій, фінансованих західними країнами, або звинувачення в геноциді російськомовного населення. Фальшиві наративи часто поширюються через соціальні мережі, використовуючи здатність мережі до швидкого розповсюдження та потенціал для вірусного поширення контенту. Метою є створення хибної рівнозначності між діями росії та України, що розмиває сприйняття відповідальності за російську агресію.

Вплив цих дезінформаційних кампаній на громадську думку в Ірландії є різноплановим явищем. Хоча Ірландія традиційно дотримується політики нейтралітету, наплив російської пропаганди може впливати на сприйняття міжнародних конфліктів та оборонної політики. Формуючи певні наративи, що резонують з історичним досвідом та культурними цінностями ірландців, ці кампанії прагнуть створити сприятливіше середовище для російських

геополітичних інтересів. Однак ефективність цих зусиль зменшується завдяки наявності міцних медіаінституцій та громадянського суспільства, яке активно спростовує неправдиву інформацію та сприяє медіаграмотності.

Представництво Європейської комісії в Ірландії активно займається питанням російської пропаганди. У листопаді 2023 року в Дубліні відбувся симпозіум, присвячений впливу російської дезінформації на суспільства по всьому світу, включаючи Ірландію. Експерти наголосили на необхідності скоординованого підходу до протидії цим загрозам, підкресливши важливість стійкості та проактивних заходів, які, у свою чергу, підтверджують визнання проблеми як на національному, так і на міжнародному рівнях, сприяючи співпраці у вирішенні викликів, пов'язаних з інформаційною війною.

Висновки до розділу 1

У контексті російсько-української війни Ірландія, відома своєю історичною політикою нейтралітету, зіткнулася з новими викликами, пов'язаними з інформаційною війною та пропагандою. Російська пропаганда, використовуючи різноманітні медіа-канали та соціальні мережі, намагалася вплинути на громадську думку в Ірландії, експлуатуючи її нейтральну позицію та історичний скептицизм щодо військових альянсів.

Ірландські медіа, зокрема такі видання, як The Irish Times та Irish Independent, активно висвітлювали події в Україні, акцентуючи увагу на гуманітарних аспектах та порушеннях міжнародного права. Телевізійні мережі, такі як RTÉ, надавали щоденні репортажі з місця подій, що сприяло формуванню емпатії та солідарності серед ірландців. Соціальні мережі також відіграли значну роль у поширенні інформації та мобілізації громадської підтримки.

Російська пропаганда в Ірландії діяла через багатогранну мережу каналів та платформ, як традиційних, так і цифрових. Державні медіа, такі як RT (колишня Russia Today) та Sputnik, присутні в Ірландії, поширюючи контент, що відповідає кремлівським наративам. Ці видання часто позиціонують себе як

альтернативні джерела новин, пропонуючи перспективи, що кидають виклик основним західним медіа. Їхній контент доступний через різні засоби, включаючи телевізійні трансляції, онлайн-платформи та соціальні мережі, що дозволяє охопити широку аудиторію.

Соціальні мережі стали ключовими у поширенні російської пропаганди в Ірландії. Використання ботів, тролів та фейкових акаунтів для підсилення певних наративів задокументовано, причому ці суб'єкти беруть участь у дискусіях на платформах, таких як Twitter, Facebook та Instagram. Використовуючи вірусний характер соціальних мереж, ці актори можуть швидко поширювати дезінформацію, створюючи ілюзію широкого консенсусу або суперечки. Така стратегія поширення дезінформації не лише поширює її, але й прагне поляризувати громадську думку та підірвати довіру до встановлених медіаінституцій.

Окрім цифрових платформ, росія застосовує більш приховані методи впливу на ірландський дискурс. З'явилися повідомлення про те, що російські спецслужби вербують осіб в Ірландії для поширення пропаганди. Подібні інциденти підкреслюють, наскільки далеко готові зайти російські оперативники для проникнення та впливу на іноземні політичні системи.

Наративи, що поширюються російськими каналами, спрямованими на ірландську аудиторію, ретельно адаптовані до місцевих реалій та історичних контекстів. Однією з помітних тем є експлуатація історичного нейтралітету Ірландії та скептицизму щодо військових альянсів. Російська пропаганда часто представляє ініціативи НАТО та ЄС у сфері оборони як загрози суверенітету Ірландії, стверджуючи, що співпраця з західними військовими структурами втягне Ірландію в непотрібні конфлікти. Викликаючи історичні спогади про колоніалізм та іноземне панування, ці наративи прагнуть сприяти опорі глибшій інтеграції з західними оборонними механізмами.

Іншим значущим наративом є маніпуляція напруженістю, пов'язаною з Brexit. Російська пропаганда намагалася посилити розбіжності між Ірландією та Сполученим Королівством, особливо щодо Північноірландського протоколу

та прикордонних питань. Підсилюючи страхи економічної нестабільності та соціальних заворушень, ці наративи спрямовані на дестабілізацію регіону та послаблення єдності Європейського Союзу.

У контексті конфлікту в Україні російські дезінформаційні кампанії були особливо активними в Ірландії. Вони часто зображують Україну як неспроможну державу, пронизану корупцією та контрольовану екстремістськими елементами. Подібні наративи мають на меті виправдати дії росії та підірвати міжнародну підтримку України.

РОЗДІЛ 2. КЕЙС-СТАДІ

2.1. Загальний аналіз поширення пропагандистських та антиукраїнських матеріалів Посольством росії в Ірландії через офіційні онлайн платформи (у період з початку повномасштабного вторгнення 2022 року)

Проведення якісного контент-аналізу статей (окремих публікацій) розміщених на сторінці Посольства росії в Ірландії у Facebook⁵³ за період з 1 січня 2022 року по 17 листопада 2024 року виявляє специфічні наративи та пропагандистські техніки щодо України. Аналіз базується на методології, описаній Чжан (Zhang) та Вільдемут (Wildemuth)⁵⁴, з акцентом на систематичному вивченні текстових даних для виявлення закономірностей і тем.

Набір даних складається з публікацій у соціальній мережі Facebook, опублікованих протягом зазначеного періоду. Кожна публікація була перевірена для забезпечення релевантності та чіткості; спільний контент та нетекстові матеріали були виключені, щоб зосередитися на оригінальних комунікаціях посольства. Використовувався індуктивний підхід, що дозволяє темам органічно виникати з даних. Початкові читання виявили повторювані теми, які були потім категоризовані у ширші теми. Ітеративний процес включав уточнення категорій для точного відображення змісту.

Приблизно третина публікацій стосувалися ситуації в Україні. Посольство послідовно зображувало дії росії як оборонні, акцентуючи увагу на захисті російськомовного населення та критикуючи західні наративи⁵⁵. Значна частина публікацій була присвячена відносинам між росією та Ірландією, висвітлюючи культурні події, двосторонні зустрічі та спільні ініціативи. Публікації мали на

⁵³ "Russian Embassy Ireland" [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.facebook.com/RusEmbIreland/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (09.10.2024)

⁵⁴ Zhang Y., Wildemuth B. M. "Qualitative Analysis of Content" [Електронний ресурс] // In B. M. Wildemuth (Ed.), Applications of Social Research Methods to Questions in Information and Library Science, 2009, pp. 308-319. – Режим доступу: https://www.ischool.utexas.edu/~yanz/Content_analysis.pdf. – Назва з екрана. – Дата звернення (09.10.2024).

⁵⁵ "Propaganda spread by Russian embassy accounts puts Big Tech in bind" [Електронний ресурс] // Financial Times. – Режим доступу: <https://www.ft.com/content/49c7069f-3f39-4eb5-bab1-4d1edb98ba8a>. – Назва з екрана. – Дата звернення (09.10.2024).

меті сприяти позитивним дипломатичним зв'язкам та взаєморозумінню. Посольство у своїх дописах часто публікувало новини, де обговорювались міжнародні санкції, накладені на росію, стверджуючи про їх неефективність та підкреслюючи їх негативний вплив на глобальні економіки. Публікації часто містили дані та експертні думки для підтримки цих тверджень. Багато публікацій демонстрували російську культуру, включаючи літературу, мистецтво та історію. Публікації служили засобом просування культурної дипломатії та представлення багатогранного образу росії поза політичними наративами. Посольство надавало перспективи щодо різних міжнародних подій, часто критикуючи західну політику та медійні висвітлення. Такого типу публікації мали на меті запропонувати альтернативні точки зору та кинути виклик існуючим наративам.

Активність посольства у Facebook відображає стратегічні зусилля вплинути на громадську думку, представляючи позицію росії щодо міжнародних питань, зокрема конфлікту в Україні. Акцент на культурному контенті свідчить про спробу побудувати «м'яку силу» та збалансувати політичну критику. Послідовна критика західної політики вказує на оборонну позицію, спрямовану на виправдання дій та політики росії.

Якісний контент-аналіз показує, що Посольство росії в Ірландії використовує свою платформу у Facebook для поширення наративів, які відповідають зовнішньополітичним цілям росії. Поєднуючи політичний дискурс із культурною промоцією, посольство прагне формувати громадську думку та сприяти більш сприятливому образу росії серед ірландської аудиторії.

2.1.1. Кейс-стаді 1: Якісний контент аналіз заяви Посла російської федерації в Ірландії у Facebook «Викривлений світогляд від «The Irish Independent»»

Проведення якісного контент-аналізу наданого тексту передбачає систематичне вивчення його тем, тону та прихованих повідомлень. Метод дозволяє глибше зрозуміти перспективи автора та ширший контекст.

1. Підготовка даних

Текст є критикою редакційної статті *The Irish Independent* від 25 квітня 2023 року⁵⁶, яка коментувала головування росії в Раді Безпеки ООН та виступ міністра закордонних справ Лаврова. Критика звинувачує газету в поширенні західних наративів про українську кризу та в неправильному представленні дій та намірів росії.

2. Визначення одиниці аналізу

Одиницею аналізу є весь текст, зосереджуючись на його тематичному змісті, тоні та риторичних стратегіях.

3. Розробка категорій та схеми кодування

За допомогою індуктивного підходу були виділені такі категорії:

- **Критика західних медіа-наративів:** звинувачення *The Irish Independent* у просуванні упередженої західної перспективи щодо української кризи.

- **Зображення українського уряду:** український уряд представлений як репресивний щодо російськомовного населення та як такий, що просуває радикальний націоналізм.

- **Зображення західного впливу:** припущення, що Захід, зокрема США та НАТО, маніпулює Україною в рамках анти-російської стратегії.

- **Захист дій росії:** дії росії представлені як реакція на західні провокації та як зусилля зі встановлення демократичного багатостороннього порядку.

4. Кодування тексту

Текст був проаналізований, і сегменти, що відповідають кожній категорії, були ідентифіковані:

- **Критика західних медіа-наративів:** фрази на кшталт «заїжджений західний наратив» та «метання уже знайомих і порожніх звинувачень» відображають цю тему.

⁵⁶ Embassy of Russia in Ireland. "The Warped World View by 'The Irish Independent'" [Електронний ресурс] // Telegra.ph, 2023. – Режим доступу: <https://telegra.ph/The-Warped-World-View-by-The-Irish-Independent-04-26>. – Назва з екрана. – Дата звернення (11.10.2024).

- **Зображення українського уряду:** посилення на «київський режим» як «пригноблювача російськомовних людей» та як такого, що просуває «радикальну форму націоналізму», ілюструють це зображення.

- **Зображення західного впливу:** згадки про Україну як «слухняну маріонетку Вашингтона та НАТО» та про плани Заходу «використати відкрито шовіністичний київський режим» підкреслюють цю тему.

- **Захист дій росії:** заяви про те, що Лавров наголошує на необхідності «справді демократичного багатостороннього порядку» та критика західного «лицемірства, неоколоніалізму та домінування» підтримують цю категорію.

5. Виявлення тем та закономірностей

Аналіз виявляє послідовну схему критики західних медіа та політичних наративів, негативного зображення України та захисту дій росії як виправданої реакції на зовнішні загрози.

6. Інтерпретація висновків

Текст використовує емоційну мову та риторичні прийоми для дискредитації протилежних точок зору та підкріплення своєї перспективи. Шляхом негативного зображення українського уряду та дій Заходу він прагне виправдати позицію та дії росії.

7. Представлення результатів

Аналіз демонструє, що текст є стратегічним комунікаційним матеріалом, спрямованим на протидію західним наративам та виправдання позиції росії щодо української кризи. У тексті використані специфічні теми та риторичні стратегії для впливу на сприйняття читача.

Стаття з *The Irish Independent*, проаналізована в тексті, розглядається як частина ширшої західної наративи, яку звинувачують у упередженості проти росії. Аналіз зображує редакційну позицію газети як зневажливу та оманливу в її висвітленні ролі росії в глобальній політиці, зокрема її головування в Раді Безпеки ООН та заяв міністра закордонних справ Лаврова. Текст позиціонує *The Irish Independent* як таку, що підтримує «заїжджену» наративу, яка зображує Україну як жертву та маяк демократії, ігноруючи при цьому нібито порушення

з боку київського режиму, включаючи придушення російськомовного населення та сприяння націоналізму.

Критика спирається на контрнарратив, який звинувачує Україну в тому, що вона є маріонетковою державою, маніпульованою західними силами, зокрема Сполученими Штатами та НАТО. Стверджується, що уряд України придушує опозицію, обмежує свободи та сприяє практикам, схожим на нацизм, таким як спалення книг та смолоскипні ходи. Ці дії зображуються як частина західної стратегії позиціонування України як форпосту НАТО, що загрожує безпеці росії. Наратив також стверджує, що спроби росії до дипломатії, зокрема її пропозиції щодо взаємних гарантій безпеки, були зневажливо відхилені Заходом.

Текст підкреслює заклик Лаврова до нового багатостороннього світового порядку, вільного від західного домінування, зображуючи його як протипотруту від сприйманої західної лицемірності та неоколоніалізму. У тексті критикується *The Irish Independent* за те, що вона не поважає інтелект своєї аудиторії, припускаючи, що її читачами є лише урядовці та палкі прихильники нібито західного упередженого світогляду. Тон протягом усього тексту різко критичний, представляючи росію як захисника більш збалансованої та демократичної глобальної системи, водночас звинувачуючи західні інституції та медіа у сприянні спотвореній та небезпечній наративі.

Зрештою, критика зображує редакційну статтю як приклад більшої геополітичної боротьби за контроль над наративом та легітимністю, позиціонуючи *The Irish Independent* як рупор західної ідеології, а не неупередженого спостерігача глобальних подій.

2.1.2. Кейс-стаді 2: Якісний контент-аналіз змісту заяви Міністерства закордонних справ щодо зернової угоди

Аналіз систематично оцінює зміст заяви Міністерства закордонних справ росії щодо зернової угоди «Foreign Ministry statement on the grain deal»⁵⁷, яка також була поширена на сайті Посольства.

Цілі аналізу:

1. Визначити ключові теми та наративи, представлені Міністерством закордонних справ росії.
2. Дослідити способи подання та риторичні стратегії, використані для обґрунтування позиції росії та критики дій Заходу та України.
3. Виявити приховані припущення та наслідки, що впливають із заяви.

Аналітична структура (одиниця аналізу)

Заява в цілому є основною одиницею аналізу, тоді як окремі параграфи та ключові теми розглядаються детальніше.

Категорії для аналізу

1. **Теми:** основні ідеї або аргументи, представлені в тексті.
2. **Подання:** перспектива або кут зору, через який подається питання.
3. **Мова та риторика:** використання тону, емоційної мови та риторичних прийомів.
4. **Приховані припущення:** неявні переконання або цінності, що лежать в основі аргументів.
5. **Цільова аудиторія та мета:** кому адресована заява та чого вона прагне досягти.

Процес кодування

Кожен сегмент заяви кодувався за вищезазначеними категоріями для виявлення закономірностей та повторюваних наративів.

Результати аналізу

А. Теми

1. **Критика Чорноморської ініціативи**

⁵⁷ "Statement by the Ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation" [Електронний ресурс] // Ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation, 2024. – Режим доступу: https://mid.ru/en/press_service/spokesman/official_statement/1903205/. – Назва з екрана. – Дата звернення (11.10.2024).

- Заява стверджує, що ініціатива не виконала свою гуманітарну місію, оскільки лише 3% із 32,8 мільйона тонн зерна були доставлені до країн, які цього потребують.
- Вказується, що Україна використала ініціативу для військових цілей проти російських об'єктів.

2. Заперечення глобальної продовольчої кризи

- Оспорюються західні твердження про продовольчу кризу, спричинену призупиненням зернової угоди.
- Стверджується, що глобальне постачання продовольства є достатнім, а проблеми пов'язані з логістикою, а не з дефіцитом.

3. Критика дій Заходу та України

- Україна зображується як порушник своєї Конституції та універсальних норм через придушення російської мови, культури та релігії.
- Співпраця України з НАТО подається як частина ширшої західної стратегії, спрямованої проти безпеки росії.

4. Підкреслення зусиль росії

- Наголошується на продовженні росією експорту сільськогосподарської продукції та гуманітарних поставок зерна до країн, що розвиваються.
- Підкреслюється готовність росії відновити Чорноморську ініціативу за певних умов.

В. Подання

1. росія як відповідальний учасник

- росія представлена як стабілізуюча сила на глобальних продовольчих ринках через свої поставки.
- Умови росії для відновлення ініціативи подаються як раціональні та необхідні.

2. Захід як агресор та лицемір

- США, НАТО та ООН звинувачуються у проведенні політики, що шкодить глобальній продовольчій безпеці.

- Санкції зображуються як навмисні зусилля, спрямовані на перешкоджання внеску росії у глобальні ринки.

3. Україна як проблемний учасник

- Україна зображується як порушник прав людини та міжнародних норм.
- Підкреслюється роль України в ескалації конфлікту та націлюванні на російські інтереси.

С. Мова та риторика

1. Тон

- Тон є наполегливим та оборонним, часто звинувачувальним щодо Заходу та України.
- росія позиціонується як постраждала сторона.

2. Емоційна мова

- Використовуються слова, такі як «незаконні санкції», «лицемірство» та «помпезні заяви», що передають сильні емоції.
- Україна описується негативними термінами, такими як «шовіністичний режим».

3. Риторичні прийоми

- **Повторення:** підкреслення невдач західної політики та дій України.
- **Порівняння:** проведення паралелей між поточними подіями та історичними звірствами (наприклад, спаленням книг).

Д. Приховані припущення

3. Захід має прихований порядок денний, спрямований на підрив росії.
4. Україна є маріонетковою державою, маніпульованою НАТО та США.
5. Дії росії є законними та необхідними для збереження глобальної стабільності.

Е. Цільова аудиторія та мета

1. Аудиторія:

- Внутрішня: підтримка серед російських громадян.

- Міжнародна: вплив на країни, що не належать до Заходу, та дискредитація західних наративів.

2. Мета:

- Обґрунтування позиції росії щодо зернової угоди.
- Підкреслення недоліків Заходу та України, одночасно просуваючи внесок росії у глобальні питання.

Заява Міністерства закордонних справ росії від 6 вересня 2023 року стосується призупинення Чорноморської ініціативи, започаткованої 22 липня 2022 року для сприяння експорту українського зерна. Міністерство стверджує, що ініціатива не досягла своїх гуманітарних цілей, зазначаючи, що менше 3% із 32,8 мільйона тонн відправленого зерна потрапило до країн, які цього потребують. Вони також заявляють, що Україна використала коридор для атак на російські об'єкти.

У заяві стверджується, що призупинення ініціативи не призвело до глобальної продовольчої кризи, посиляючись на стабільне зниження цін на зерно, які, за повідомленнями, зменшилися на 4-5% у серпні, досягнувши рівнів на 25-40% нижчих за пікові значення у березні 2022 року. Тенденція подається як доказ проти попереджень Заходу та ООН про зростання цін на продовольство та потенційні кризи голоду.

Міністерство ставить під сумнів зображення України як «житниці світу», стверджуючи, що вона забезпечує приблизно 5% світового експорту пшениці — цифра, яка, за їхніми словами, зменшилася через такі фактори, як скорочення посівних площ та забруднення ґрунтів збідненим ураном. Пропонується, що Україна може використовувати альтернативні маршрути експорту, такі як сухопутні та річкові шляхи до ЄС, незважаючи на вищі транспортні витрати.

Критика спрямована на рішення Європейської комісії від травня 2023 року заборонити імпорт українського зерна та інших товарів до певних східноєвропейських країн, дозволяючи лише транзитні перевезення. Міністерство розглядає майбутнє закінчення цього мораторію 15 вересня як можливість для ЄС скасувати заборону та сприяти безкоштовним поставкам

зерна до африканських та латиноамериканських країн, які цього потребують, хоча вони висловлюють скептицизм щодо такого результату.

У заяві повторюється позиція росії, що відновлення Чорноморського коридору залежить від скасування так званих «незаконних односторонніх санкцій», накладених на російські організації, залучені до виробництва та експорту сільськогосподарської продукції. Лунають заклики щодо відновлення нормальної роботи банків та компаній, покращення транспортної логістики та страхування, а також відновлення постачання компонентів обладнання. Міністерство критикує пропозиції Секретаріату ООН — такі як підключення дочірньої компанії російського сільськогосподарського банку до SWIFT та створення страхової платформи — як недостатні та такі, що не містять нових елементів для сприяння прогресу.

Міністерство також підкреслює невиконані обіцянки щодо створення страхової платформи для російської сільськогосподарської продукції та розблокування іноземних активів російських виробників добрив. Висловлюються занепокоєння щодо відсутності дій стосовно аміакопроводу Тольятті-Одеса, який, за їхніми твердженнями, був зруйнований Україною, що вплинуло на постачання добрив.

Підтверджуючи позицію президента російської федерації від 4 вересня, Міністерство заявляє, що росія відкрита до відновлення Чорноморської ініціативи за умови скасування санкцій щодо російських компаній, які займаються сільськогосподарською продукцією та добривами. Вони висловлюють сумнів щодо того, що західні країни зроблять такі кроки, звинувачуючи Київ у підтримці жорсткіших санкцій без урахування глобальної продовольчої безпеки.

У заяві підкреслюється прихильність росії продовжувати експорт продовольства та добрив для стабілізації світових цін та покращення доступності цих продуктів. Також детально описуються нещодавні та заплановані поставки російських добрив та пшениці до таких країн, як Малаві, Кенія, Зімбабве, Нігерія, Шрі-Ланка, Сомалі, Центральноафриканська

Республіка, Буркіна-Фасо, Малі та Еритрея. Також згадується спільний проект з Туреччиною та Катаром щодо постачання 1 мільйона тонн російського зерна для переробки в Туреччині та безкоштовної доставки до бідних країн, що відповідає цілям оригінальної Чорноморської ініціативи.

2.1.3. Кейс-стаді 3: Якісний контент аналіз заяви Посла російської федерації в Ірландії у Facebook «Європейські еліти: обличчям до безодні»

Цілі аналізу:

1. Визначити ключові теми та наративи, представлені в редакційній статті «The European Elites: Facing the Abyss»⁵⁸ Посольства росії в Ірландії.
2. Дослідити способи подання та риторичні стратегії, використані для обґрунтування позиції росії та критики дій Європейського Союзу, Європейського парламенту та України.
3. Виявити приховані припущення та наслідки, що впливають із заяви.

Аналітична структура (одиниця аналізу)

Редакційна стаття в цілому є основною одиницею аналізу, тоді як окремі параграфи та ключові теми розглядаються детальніше.

Категорії для аналізу

1. Теми: основні ідеї або аргументи, представлені в тексті.
2. Подання: перспектива або кут зору, через який подається питання.
3. Мова та риторика: використання тону, емоційної мови та риторичних прийомів.
4. Приховані припущення: неявні переконання або цінності, що лежать в основі аргументів.
5. Цільова аудиторія та мета: кому адресована заява та чого вона прагне досягти.

Процес кодування

⁵⁸ Embassy of Russia in Ireland. "The European Elites: Facing the Abyss" [Електронний ресурс] // Telegra.ph, 2024. – Режим доступу: <https://telegra.ph/The-European-Elites-Facing-the-Abyss-09-24>. – Назва з екрана. – Дата звернення (13.10.2024).

Кожен сегмент статті кодується за вищезазначеними категоріями для виявлення закономірностей та повторюваних наративів.

Результати аналізу

А. Теми

1. Критика редакційної статті «The Irish Times»

Стаття критикує редакційну статтю «The Irish Times» від 23 вересня 2024 року, яка закликає надати Україні «вільну руку» для використання західних далекобійних ракет проти росії.

2. Критика резолюції Європейського парламенту

Згадується нещодавня резолюція Європейського парламенту, яка підтримує використання західних далекобійних ракет проти цілей глибоко на території росії, називаючи її «гротескною антиросійською резолюцією».

3. Звинувачення європейських еліт у деградації

Стверджується, що ці дії свідчать про деградацію значної частини політичних еліт Європи, які прагнуть продовжувати або навіть посилювати проксі-війну проти росії, розпочату в 2014 році.

4. Технічні обмеження використання ракет

Вказується, що українські військові не можуть самостійно використовувати західні ракети, оскільки вони потребують участі західних спеціалістів для програмування траєкторії польоту та завантаження даних з супутників НАТО.

5. Попередження про ескалацію конфлікту

Попереджається, що використання таких ракет проти стратегічних цілей у росії призведе до прямої війни між країнами НАТО та росією, що може спричинити загальноєвропейську або навіть глобальну конфронтацію.

6. Заява президента російської федерації

Цитується заява президента від 12 вересня 2024 року, в якій він попереджає, що такі дії змінять характер конфлікту в Україні та змусить росію прийняти відповідні рішення для забезпечення своєї безпеки.

7. Результати голосування в Європейському парламенті

Зазначається, що резолюція Європейського парламенту не була прийнята одноголосно: 131 депутат проголосував проти, а 63 утрималися, включаючи половину ірландських депутатів.

8. Відповідальність за підтримку резолюції

Стверджується, що ті, хто підтримав цю резолюцію, несуть серйозну відповідальність за можливі наслідки своїх, хоча й переважно риторичних, але все ж безрозсудних дій.

В. Подання

1. росія як жертва агресії

росія представлена як країна, що піддається несправедливій агресії з боку Заходу та України, які прагнуть ескалації конфлікту.

2. Захід як агресор

Європейські еліти та інституції, такі як Європейський парламент, зображуються як агресори, які приймають безвідповідальні рішення, що можуть призвести до глобальної конфронтації.

3. Україна як інструмент Заходу

Україна представлена як маріонетка Заходу, яка використовується для провокацій проти росії.

С. Мова та риторика

1. Тон

Тон статті є критичним та звинувачувальним, з акцентом на безвідповідальність та провокаційність дій Заходу та України.

2. Емоційна мова

Використовуються слова та фрази з негативною конотацією, такі як «гротескна антиросійська резолюція», «деградація політичних еліт», «безрозсудні дії».

3. Риторичні прийоми

Використовуються гіперболи та попередження про катастрофічні наслідки, щоб підкреслити серйозність ситуації та безвідповідальність дій Заходу.

Д. Приховані припущення

1. **Захід прагне ескалації конфлікту**

Припускається, що дії Заходу спрямовані на свідому ескалацію конфлікту з росією, використовуючи Україну як інструмент для досягнення своїх геополітичних цілей.

2. **Україна не має автономії у військових рішеннях**

Стверджується, що Україна не здатна самостійно використовувати західні далекобійні ракети без прямої участі західних спеціалістів, що підкреслює її залежність від НАТО та західних країн.

3. **росія діє в рамках самооборони**

Підтекстом є те, що росія змушена реагувати на провокації Заходу та України для захисту своєї національної безпеки та суверенітету.

Е. Цільова аудиторія та мета

1. **Аудиторія:**

- **Внутрішня:** російські громадяни та прихильники російської політики, яким необхідно обґрунтувати дії уряду та зміцнити національну єдність.
- **Міжнародна:** країни, що не входять до західного блоку, та нейтральні держави, з метою вплинути на їхню думку щодо конфлікту та дискредитувати дії Заходу та України.

2. **Мета:**

- **Легітимізація позиції росії:** обґрунтування дій росії як вимушених та оборонних у відповідь на агресивні дії Заходу та України.
- **Дискредитація західних та українських дій:** підкреслення безвідповідальності та провокаційності дій Європейського парламенту, західних країн та України, що можуть призвести до глобальної конфронтації.
- **Попередження про наслідки:** застереження про можливі серйозні наслідки для глобальної безпеки у разі продовження поточної політики Заходу та України.

Висновок

Редакційна стаття Посольства росії в Ірландії використовує критичний та звинувачувальний тон для дискредитації дій Заходу та України, показуючи їхню

безвідповідальність та провокаційність. Використовуючи емоційно насичену мову та риторичні прийоми, стаття прагне легітимізувати позицію росії як оборонну та вимушену, водночас попереджаючи про можливі катастрофічні наслідки для глобальної безпеки у разі продовження поточної політики Заходу та України.

2.2. Поширення дезінформації ботами через соцмережі X та Telegram

2.2.1. Кейс-стаді 4: Розсилка фейкових листів про екстрадицію та поширення інформації через соцмережі X та Telegram ботами та телеграм каналами

У вересні 2023 року в Ірландії виник інцидент, пов'язаний із розсилкою фальшивих листів українським чоловікам, які проживають у країні⁵⁹. У цих листах неправдиво стверджувалося, що вони підлягають екстрадиції до України для участі у військових діях проти росії. Листи, спрямовані на посилення страху та дезорієнтації серед української діаспори, викликали серйозне занепокоєння щодо поширення дезінформації та її впливу на вразливі спільноти.

Фальшиві листи були оформлені так, щоб виглядати офіційно, містили символіку ірландських державних органів та використовували бюрократичну мову. У них неправдиво стверджувалося, що українські чоловіки призовного віку будуть депортовані для виконання військових обов'язків в Україні. Дезінформація експлуатувала тривоги осіб, які втекли від війни, шукаючи притулку та безпеки в Ірландії.

Після виявлення цього інциденту ірландська влада визнала ці листи як підроблені. Міністерство юстиції Ірландії уточнило, що не існує жодних угод про екстрадицію між Ірландією та Україною щодо призову. Також Посольство України в Ірландії запевнило своїх громадян, що жодних запитів на примусову

⁵⁹ Wilson J. "Fake letters claim Ukrainian men in Ireland face extradition to fight in war" [Електронний ресурс] // The Irish Times, 2023. – Режим доступу: <https://www.irishtimes.com/ireland/2023/09/11/fake-letters-claims-ukrainian-men-in-ireland-face-extradition-to-fight-in-war/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (14.10.2024).

репатріацію не надходило. Офіційні заяви влади були спрямовані на спростування дезінформації та зменшення страхів постраждалих осіб.

Поширення такої фальшивої інформації виявляє ширшу проблему дезінформації, спрямованої на іммігрантські спільноти. Хибні наративи сіють недовіру між біженцями та приймаючими країнами, потенційно ускладнюючи процеси інтеграції та посилюючи почуття ізоляції. У цьому контексті українська спільнота в Ірландії, вже переживаючи травму переміщення, зіткнулася з додатковим стресом через обманні повідомлення такого типу.

Інцидент показує необхідність надійних механізмів перевірки інформації. Як державні, так і недержавні організації повинні забезпечити, щоб точна інформація досягала вразливих груп населення. Програми роботи з громадськістю, гарячі лінії та офіційні канали комунікації відіграють ключову роль у протидії дезінформації. Також сприяння медіаграмотності серед біженців може надати їм можливість розрізняти достовірну інформацію від хибної.

Цей випадок також проявляє етичну відповідальність медіа. Сенсаційні репортажі або некритичне поширення неперевіреної інформації можуть посилювати вплив таких шахрайських дій. Медіаорганізації повинні дотримуватися суворих протоколів перевірки фактів та забезпечувати збалансоване висвітлення, щоб запобігти поширенню дезінформації.

2.2.2. Кейс-стаді 5: понад 150 анонімних «ірландських» акаунтів у соцмережі X поширюють екстремістські меседжі

Останнім часом поширення анонімних акаунтів у соціальних мережах суттєво вплинуло на суспільний дискурс, особливо на платформах, таких як X (раніше відомий як Twitter). Детальний аналіз, проведений виданням The Journal⁶⁰, виявив понад 150 таких акаунтів, які видають себе за ірландських громадян і активно беруть участь у обговореннях розділяючих тем в Ірландії.

⁶⁰ McDermott S. "The disinfluencers: How over 150 anonymous 'Irish' accounts are swamping X with extreme views" [Електронний ресурс] // FactCheck, 2024. – Режим доступу: <https://www.factchecking.ie/articles/the-disinfluencers-how-over-150-anonymous-irish-accounts-are-swamping-x-with-extreme-views>. – Назва з екрана. – Дата звернення (15.10.2024).

Акаунти часто націлюються на політиків, журналістів та новинні видання з негативними відгуками, що викликає занепокоєння щодо можливих операцій впливу, спрямованих на маніпулювання громадською думкою.

Феномен операцій впливу через соціальні мережі не є безпрецедентним. Зокрема, під час президентських виборів у США 2016 року подібні тактики використовувалися для поширення дезінформації та маніпулювання громадськими настроями. У контексті Ірландії поява цих анонімних акаунтів свідчить про скоординовані зусилля щодо формування наративів навколо спірних питань, що потенційно підриває демократичні процеси та суспільну згуртованість. Аналіз цих акаунтів виявляє кілька спільних характеристик. Багато з них використовують імена, що поєднують традиційні ірландські імена з числовими послідовностями або описами, такими як «Carlow lad» або «Irish fiddler». Профільні зображення часто містять символи, пов'язані з ірландською культурою, включаючи лепреконів, національний прапор або знакові пейзажі, такі як скелі Мохер. Такий яскраво навмисний акцент на ірландській ідентичності, здається, спрямований на встановлення довіри та резонанс із місцевим населенням.

Поведінка публікацій цих акаунтів також заслуговує на увагу. Деякі з них демонструють надзвичайно високу частоту активності, причому певні профілі в середньому публікують до 220 постів на день. Така невпинна активність свідчить про залучення автоматизованих систем або скоординованих зусиль для посилення певних точок зору. Контент переважно зосереджується на поляризованих темах, таких як імміграція, національна безпека та політичне лідерство, часто приймаючи критичний або провокаційний тон.

Можна виокремити декілька потенційних наслідків такої діяльності. По-перше, поширення екстремістських поглядів може спотворювати громадське сприйняття, що призводить до зростання поляризації та суспільного розколу. По-друге, націлювання на журналістів та новинні видання може підривати довіру до традиційних медіа-джерел, відкриваючи шлях для поширення дезінформації. Нарешті, маніпулювання політичним дискурсом через такі

акаунти може впливати на результати виборів, тим самим компрометуючи цілісність демократичних інституцій.

Вирішення цієї проблеми вимагає багатостороннього підходу. Соціальні медіа-платформи несуть значну відповідальність за ідентифікацію та пом'якшення впливу таких акаунтів. Впровадження надійних процесів верифікації та використання передових алгоритмів для виявлення неавтентичної поведінки є важливими кроками в цьому напрямку. Сприяння цифровій грамотності серед населення може надати людям можливість критично оцінювати онлайн-контент та розпізнавати потенційну маніпуляцію.

З точки зору політики, уряди та регуляторні органи повинні співпрацювати для встановлення рамок, які забезпечують прозорість та підзвітність в онлайн-просторах, що включає у себе прийняття законодавства, яке зобов'язує розкривати джерела фінансування для онлайн-політичної реклами та карає суб'єктів, залучених до скоординованих кампаній дезінформації. Міжнародна співпраця також має вирішальне значення, враховуючи транснаціональний характер цифрових платформ та потенціал іноземних акторів використовувати ці канали для операцій впливу.

Поява понад 150 анонімних акаунтів на платформі X, які видають себе за ірландських громадян та пропагують екстремістські погляди демонструє нагальну потребу захисту цілісності суспільного дискурсу в цифрову епоху. Впроваджуючи комплексні стратегії, що охоплюють технологічні, освітні та регуляторні заходи, суспільство може зменшити вплив таких операцій впливу та підтримувати принципи інформованого та автентичного спілкування.

2.3. Провокативні статті в Ірландських медіа та поширення російської пропаганди ірландськими журналістами

2.3.1. Кейс-стаді 6: Стаття The Irish Times «United Nations Advisors Staff Against Use ‘War’ or ‘Invasion’ Regarding Ukraine»

Стаття в The Irish Times під назвою «Організація Об'єднаних Націй радить співробітникам уникати використання термінів «війна» або «вторгнення» щодо

України»⁶¹ детально розглядає внутрішні вказівки ООН для свого персоналу стосовно мови, яку слід використовувати в контексті російського вторгнення в Україну. У статті висвітлюється важливий, але тонкий аспект міжнародної дипломатії: роль мови у формуванні глобальних подій. Аналіз статті досліджує теми, риторику та наслідки, зосереджуючись на її значенні для ширшого наративу війни в Україні та стратегічного використання мови в міжнародних відносинах.

Стаття починається з висвітлення змісту внутрішнього електронного листа, надісланого співробітникам ООН, у якому їм рекомендується утримуватися від використання певних термінів, таких як «війна» або «вторгнення», для опису подій в Україні. Натомість у листі пропонується використовувати нейтральні вирази, такі як «військовий наступ» або «конфлікт». Згідно з повідомленням, ці вказівки були видані з метою збереження нейтральності ООН та підтримання відносин з усіма державами-членами, включаючи росію. Автор підкреслює суперечливість цих вказівок, які, здається, надають пріоритет дипломатичним міркуванням над моральною ясністю або дотриманням фактичної термінології.

Центральною темою статті є напруженість між нейтральністю та відповідальністю. Позиція ООН як неупередженого органу вимагає обережного балансування, щоб залишатися форумом для діалогу між усіма державами-членами, незалежно від їхніх дій. Однак вказівки уникати таких термінів, як «вторгнення», викликають питання про те, чи може нейтральність у мові ненавмисно нормалізувати агресію або підірвати принцип притягнення держав до відповідальності за порушення міжнародного права. Відмовляючись використовувати терміни, які точно описують дії росії, ООН ризикує бути сприйнятою як співучасник у приховуванні природи конфлікту.

⁶¹ O'Leary N. "United Nations advises staff against using 'war' or 'invasion' regarding Ukraine" [Електронний ресурс] // The Irish Times, 2022. – Режим доступу: <https://www.irishtimes.com/news/world/united-nations-advises-staff-against-using-war-or-invasion-regarding-ukraine-1.4821438>. – Назва з екрана. – Дата звернення (17.10.2024).

Стаття розглядає це питання в ширшому контексті ролі та авторитету ООН. Створена для підтримання миру та безпеки, ООН часто піддається критиці за нездатність діяти рішуче перед обличчям агресії з боку могутніх держав. Структура організації, зокрема право вето, яке мають п'ять постійних членів Ради Безпеки, включаючи росію, часто паралізує її здатність реагувати на кризи. Стаття неявно критикує цю динаміку, показуючи, як мова, здавалося б, невинний інструмент, може стати полем для суперечок у боротьбі за владу в системі ООН.

Стаття також аналізує наслідки мовних рекомендацій ООН для сприйняття громадськістю та висвітлення в медіа. Термінологія, що використовується для опису конфліктів, суттєво впливає на розуміння їх глобальною аудиторією. Терміни, такі як «війна» та «вторгнення», передають відчуття терміновості та незаконності, тоді як фрази на кшталт «військовий наступ» виглядають більш нейтральними та беземоційними. Уникаючи прямих термінів, ООН потенційно сприяє розмитому розумінню кризи, що може вплинути на міжнародну солідарність з Україною та послабити заклики до відповідальності, що є особливо критичним чинником в конфлікті, де наратив є полем битви: росія намагається виправдати свої дії через пропаганду, а міжнародна спільнота прагне викрити правду.

Стаття відображає ширші виклики у висвітленні кризи в Україні в епоху інформаційної війни. Війна супроводжується потоком дезінформації та конкуруючих наративів, що робить необхідним для міжнародних організацій, таких як ООН, комунікувати з ясністю та чесністю. Однак рекомендації щодо використання нейтральної мови викликають занепокоєння щодо того, чи не відмовляється ООН від своєї відповідальності протидіяти дезінформації та підтримувати міжнародне право. Стаття припускає, що хоча нейтральність є наріжним каменем місії ООН, вона не повинна здійснюватися за рахунок фактичної точності або принципів, закріплених у її статуті.

Рішення уникати таких термінів, як «вторгнення» та «війна», також має наслідки для України та її громадян. Для українців ці терміни не є просто

описовими; вони несуть емоційне навантаження та підтверджують реальність їхніх страждань. Рекомендації ООН ризикують відчужити Україну та її союзників, які можуть вважати, що організація не займає чіткої позиції проти російської агресії. Таке сприйняття може підірвати здатність ООН виступати посередником у конфлікті або надавати ефективну гуманітарну допомогу, оскільки довіра до її неупередженості та відданості справедливості зменшується.

Стаття також торкається ширших геополітичних динамік, які впливають на дії ООН. Статус росії як постійного члена Ради Безпеки надає їй значний вплив на рішення організації, включаючи формулювання конфлікту в Україні. Рекомендації щодо використання нейтральної мови можна розглядати як відображення обмеженого становища ООН, де потреба підтримувати діалог з росією та уникати розриву відносин переважає над однозначним засудженням її дій. Така динаміка підкреслює обмеження нинішньої міжнародної системи у протидії агресії з боку могутніх держав та порушує питання про необхідність реформ.

Іншим важливим аспектом статті є дослідження символічної сили мови в міжнародних відносинах. Вибір слів для опису конфлікту — це не просто питання семантики; він відображає ширші політичні та етичні міркування. Рекомендуючи співробітникам уникати певних термінів, ООН неявно визнає політичну чутливість конфлікту в Україні та необхідність обережного підходу. Однак такий підхід також виявляє обмеження, накладені структурою організації та конкуруючими інтересами її держав-членів.

Стаття завершується висвітленням критики, спрямованої на мовні рекомендації ООН. Правозахисники та міжнародні спостерігачі висловили занепокоєння, що уникання таких термінів, як «війна» та «вторгнення», підриває зусилля щодо притягнення росії до відповідальності за її дії. Критика демонструє ширші виклики, з якими стикаються міжнародні організації у підтриманні своєї легітимності та морального авторитету перед обличчям складних геополітичних криз. Реакція ООН на конфлікт в Україні, включно з

вибором мови, ймовірно, матиме довгострокові наслідки для її авторитету та ефективності.

Аналізуючи цю статтю, стає очевидним, що мовні рекомендації ООН відображають глибші напруженості в міжнародній системі. Відданість організації нейтралітету та діалогу повинна збалансовуватися з необхідністю підтримувати принципи справедливості та відповідальності. Вибір слів для опису конфлікту в Україні — це не просто технічне питання, а відображення цих ширших динамік та викликів у їхньому подоланні. Як демонструє стаття, мова є потужним інструментом у формуванні наративів та впливі на громадське сприйняття, і її використання в контексті конфлікту в Україні матиме далекосяжні наслідки для ООН, України та міжнародної спільноти.

2.3.2. Кейс-стаді 7: Чей Боуз та російські фейки

Чей Боуз, ірландський журналіст, привернув увагу через поширення наративів, які тісно узгоджуються з російською пропагандою, особливо в контексті війни в Україні. Його заяви, поширені через різні медіаплатформи, були проаналізовані та піддані критиці численними організаціями з фактчекінгу та медіа-наглядачами⁶².

Чей Боуз використовує різні платформи для поширення своїх поглядів, зокрема працював кореспондентом на RT (раніше Russia Today), російському державному міжнародному телевізійному каналі. Він активно присутній у соціальних мережах, особливо на X (раніше Twitter), де ділиться контентом, що відображає кремлівські наративи. Також він пише статті для сайту «The Islander» та бере участь в інтерв'ю з проросійськими виданнями та на YouTube-каналах, таких як ті, що ведуть Джордж Галловей та Тара Рід. Його діяльність

⁶² "Disinformation: 'Zelenskyy's victory plan will destroy Europe': Irish journalist exposed for spreading pro-Russian narrative" [Електронний ресурс] // Espresso TV, 2024. – Режим доступу: <https://global.espresso.tv/disinformation-zelenskyy-s-victory-plan-will-destroy-europe-irish-journalist-exposed-for-spreading-pro-russian-narrative>. – Назва з екрана. – Дата звернення (19.10.2024).

також охоплює участь у подкастах, таких як «Donbass Devushka»⁶³, які пов'язані з особами, що мають зв'язки з російськими державними медіа.

Важливим епізодом діяльності Боуза стало його звернення до Ради Безпеки ООН 29 червня 2023 року⁶⁴. У своєму виступі він приписав ескалацію російсько-української війни діям Заходу, засуджуючи політику НАТО щодо росії. Він охарактеризував конфлікт як проксі-війну, припускаючи, що НАТО, підтримуючи Україну, веде війну проти росії. Його точка зору узгоджується з російською пропагандою, яка намагається представити Захід як агресора, а росію — як сторону, яка обороняється. Боуза у своїх промовах щодо України називає її «кримінальною та терористичною країною» та звинувачує українців у тому, що вони є «нацистами», контрольованими західними державами. Такі твердження відповідають російським дезінформаційним кампаніям, спрямованим на делегітимізацію українського уряду та виправдання російських військових дій. Поширюючи такі наративи, Боуз сприяє розповсюдженню неправдивої інформації, що підриває суверенітет України та міжнародну підтримку її захисту від агресії.

Заяви Боуза часто зосереджуються на перекладанні відповідальності за війну на українське керівництво, що є тактикою, яку часто використовує російська пропаганда, щоб відвести провину за початок війни від Москви. Наприклад, у дописі від 20 вересня 2024 року⁶⁵ Боуз назвав президента України Володимира Зеленського «клоуном-принцем-диктатором», звинувачуючи його у доведенні України до межі знищення. Його риторика відображає російські наративи, спрямовані на делегітимізацію українського керівництва, зображуючи його як некомпетентне, корумповане або диктаторське. Формуючи образ Зеленського як фігури, відповідальної за страждання України, Боуз

⁶³ "Donbass Devushka Podcast - Chay Bowes" [Електронний ресурс] — Режим доступу: <https://www.boomplay.com/episode/3491469>. — Назва з екрана. — Дата звернення (19.10.2024).

⁶⁴ "Messing with the Truth: Disinformation in the West Spread by Chay Bowes" [Електронний ресурс] // VoxUkraine, 2023. — Режим доступу: <https://voxukraine.org/en/messing-with-the-truth-disinformation-in-the-west-spread-by-chay-bowes>. — Назва з екрана. — Дата звернення (19.10.2024).

⁶⁵ "Chay Bowes' Tweet on X" [Електронний ресурс] — Режим доступу: <https://x.com/BowesChay/status/1836733942071718276?t=xPePzI349yAF939CmVEBUA&s=19>. — Назва з екрана. — Дата звернення (19.10.2024).

відволікає увагу від ролі росії як агресора. Центр протидії дезінформації визначив цей наратив як стратегічну маніпуляцію, спрямовану на підрив довіри до України та зменшення міжнародної підтримки. Приписуючи проблеми України її власному керівництву, цей тип дезінформації прагне зменшити співчуття до країни серед міжнародної аудиторії, включаючи Ірландію.

Інший помітний випадок стосується твердження Боуза від 30 серпня 2024 року, де він стверджував, що НАТО, Європейський Союз та Державний департамент США організували події, які призвели до війни в Україні. За словами Боуза, ці організації «спровокували українських націоналістів на початок громадянської війни», що, за його твердженням, змусило росію втрутитися⁶⁶. Такий наратив є основою російської пропаганди, яка постійно прагне зобразити Захід як головного антагоніста у війні. Звинувачуючи НАТО та західних союзників у розпалюванні ворожнечі, Боуз звільняє росію від відповідальності та представляє її дії як оборонні, а не агресивні. Організації з перевірки фактів, включаючи Центр протидії дезінформації, спростували такі твердження, підкреслюючи, що вторгнення росії було неспровокованим актом агресії. Центр протидії дезінформації наголошує на тому, що Україна захищає себе від повномасштабного військового нападу, а не від внутрішнього конфлікту, спровокованого зовнішніми силами. Зображення Боузом ситуації як громадянської війни, маніпульованої західними силами, відображає ширшу російську стратегію делегітимізації НАТО та розповсюдження недовіри серед його держав-членів.

Особливо тривожним аспектом діяльності Чея Боуза є його викривлення української громадської думки. В одному з випадків Боуз стверджував, що більшість українців не вірять у перемогу своєї країни над росією⁶⁷. Це твердження було спростоване Центром стратегічних комунікацій та

⁶⁶ Myshakova A. "Ukraine lost war 18 months ago: foreign disinfo for August 30" [Електронний ресурс] // Espresso TV, 2024. – Режим доступу: <https://global.espresso.tv/russia-fake-news-ukraine-lost-war-18-months-ago-foreign-disinfo-for-august-30>. – Назва з екрана. – Дата звернення (21.10.2024).

⁶⁷ "Більшість українців не вірять в перемогу у війні з Росією – це ворожа брехня" [Електронний ресурс] // Центр стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки, 2024. – Режим доступу: <https://spravdi.gov.ua/bilshist-ukrayincziv-ne-viryat-v-peremogu-u-vijni-z-rosiyeyu-cze-vorozha-brehnya/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (21.10.2024).

інформаційної безпеки, який посилався на надійні соціологічні опитування, що демонструють: майже 80% українців висловлюють впевненість у кінцевій перемозі своєї країни. Такі викривлення є не просто фактичними неточностями; вони є частиною свідомих зусиль зі зниження морального духу як українців, так і їхніх міжнародних прихильників. Натякаючи, що самі українці не вірять у свою здатність протистояти російській агресії, Боуз сприяє наративу, який підриває легітимність та рішучість України в її боротьбі за суверенітет.

Поширюючи вище зазначені наративи, Боуз відіграє роль у посиленні дезінформації, яка може вплинути на громадську думку в Ірландії та інших західних країнах. Кампанії з дезінформації, подібні до тих, які підтримує Боуз, спрямовані на створення сумнівів та плутанини, підриваючи довіру громадськості до легітимних медіа-джерел, що є особливо небезпечним досвідом в демократичних суспільствах, де поінформованість громадян є необхідною для функціонування політичних систем. Коли журналісти або публічні особи поширюють пропаганду, свідомо чи несвідомо, вони сприяють ширшій стратегії дезінформаційних кампаній, які прагнуть послабити згуртованість демократичних суспільств.

Діяльність Боуза також підкреслює виклики, з якими стикаються медіаплатформи у протидії поширенню пропаганди. Його присутність у соціальних мережах, зокрема на платформах, таких як X (раніше Twitter), демонструє, як дезінформація може швидко поширюватися та досягати широкої аудиторії з мінімальним контролем. Конкретним прикладом є його допис від 20 березня 2024 року, де він поділився наративом, що узгоджується з російськими заявами про те, що Україна перебуває на межі колапсу через невдачі свого керівництва. Допис, серед інших, був відзначений наглядовими організаціями як частина ширшої тенденції поширення наративів, що узгоджуються з Кремлем. Хоча соціальні медіаплатформи впровадили заходи для боротьби з дезінформацією, такі як маркування неправдивої інформації та просування перевіреного контенту, випадки, подібні до діяльності Боуза, демонструють

обмеження цих зусиль. Великий обсяг контенту, поєднаний з часто тонким характером пропаганди, ускладнює ефективне вирішення кожного випадку.

Роль організацій з перевірки фактів є вирішальною у протидії наративам, які поширюють особи, подібні до Боуза. Центр протидії дезінформації та Центр стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки відіграли важливу роль у виявленні та спростуванні його тверджень. Надаючи точну інформацію та розкриваючи маніпулятивні стратегії, що лежать в основі дезінформації, ці організації відіграють важливу роль у збереженні цілісності суспільного дискурсу. Однак їхні зусилля часто ускладнюються швидкістю поширення дезінформації та небажанням деяких аудиторій критично сприймати перевірений контент, що доводить необхідність до впровадження більш проактивного підходу, включаючи ініціативи з медіаграмотності, які оснащують громадськість навичками розпізнавання та протидії пропаганді.

Один із найбільш тривожних аспектів діяльності Чеза Боуза — її потенційний вплив на міжнародну солідарність з Україною. Поширювані ним наративи узгоджуються з цілями Кремля щодо послаблення підтримки України з боку Заходу шляхом поширення скептицизму та розбрату серед союзників. Наприклад, зображуючи війну як громадянську, спровоковану Заходом, Боуз сприяє наративу, який представляє західну підтримку України як невинуватене втручання, а не як реакцію на неспровоковану агресію, що може вплинути на громадську думку і, відповідно, на політичні рішення демократичних урядів, які залежать від підтримки громадськості у питаннях надання іноземної допомоги та військової підтримки.

Випадок Чеза Боуеса також ілюструє ширшу динаміку дезінформаційних кампаній у цифрову епоху. Поширення соціальних медіа та легкість обміну інформацією створили середовище, де пропаганда процвітає. Особи, такі як Боуз, які мають доступ до значної аудиторії, можуть виступати підсилювачами державних наративів, свідомо чи несвідомо, що демонструє важливість підзвітності та прозорості в журналістиці, а також необхідність суворішого

нагляду за медіаплатформами для запобігання поширенню шкідливого контенту.

Діяльність Боуза викликала критику не лише з боку організацій з перевірки фактів, але й з боку ширшого громадянського суспільства. Адвокаційні групи та незалежні журналісти закликали до ретельнішого аналізу його тверджень та закликали медіаплатформи вжити рішучіших заходів проти дезінформації. Заклики відображають зростаюче усвідомлення загрози, яку пропаганда становить для демократичних суспільств та нагальну потребу в скоординованих відповідях на цей виклик. Водночас вони наголошують на делікатному балансі між боротьбою з дезінформацією та дотриманням свободи слова — напруженістю, яка особливо виражена в демократичних контекстах.

2.4. Діяльність російської розвідки та вербування ірландських політиків російськими спецслужбами

2.4.1. Кейс-стаді 8: Вербування ірландського політика російською розвідкою

У жовтні 2024 року з'явилися повідомлення про вербування російською розвідкою ірландського парламентаря⁶⁸, що виявляє стратегічні зусилля Кремля впливати на політичні ландшафти Заходу. Інцидент показує складність міжнародного шпигунства та вразливість демократичних інституцій⁶⁹.

За даними джерел⁷⁰, вербування відбулося у 2019 році, коли напруженість через переговори щодо Brexit була на піку. Російські агенти прагнули використати ці невизначеності, залучивши члена парламенту Ірландії для виконання ролі пропагандиста та посередника. Парламентар, чиє ім'я не було розголошено⁷¹, мав поширювати антинатовські настрої та встановлювати

⁶⁸ Pogatchnik S. "Russia recruited an Irish agent to exploit Brexit tensions. He's still sitting in Ireland's parliament." [Електронний ресурс] // POLITICO, 2024. – Режим доступу: <https://www.politico.eu/article/russia-intelligence-kremlin-irish-lawmakers-propaganda-news/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (21.10.2024).

⁶⁹ Philp C. How a Russian operative snared an Irish politician [Електронний ресурс] // The Times, 2024. – Режим доступу: <https://www.thetimes.co.uk/article/how-a-russian-operative-snared-an-irish-politician-2bh3zkt5x>. – Назва з екрана. – Дата звернення (22.10.2024).

⁷⁰ "Russian intelligence recruited Irish MP as propaganda agent" [Електронний ресурс] // Espresso TV, 2024. – Режим доступу: <https://global.espresso.tv/world-news-russian-intelligence-recruited-irish-mp-as-propaganda-agent>. – Назва з екрана. – Дата звернення (23.10.2024).

⁷¹ Doyle M. "Russia turn Irish politician in 'honeytrap' as Harris refuses comment on ID of Putin's agent amid 'name & shame' demands" [Електронний ресурс] // The Sun, 2024. – Режим доступу:

зв'язки з екстремістськими групами в Північній Ірландії. Такі дії відповідають ширшим цілям росії щодо дестабілізації західних альянсів та поширення розбрату в Європейському Союзі.

Методи, використані під час цього вербування, свідчать про класичні шпигунські тактики. Повідомлялось про застосування «медової пастки», коли особу залучають у компрометуючу ситуацію через романтичні або сексуальні стосунки, що призводить до маніпуляцій та контролю.

Розкриття цього вербування викликало різні реакції серед ірландських посадовців. Міністр закордонних справ Саймон Гарріс визнав зростання активності російської розвідки в Ірландії, особливо після повномасштабного вторгнення в Україну у 2022 році. Він підкреслив, що такі події, хоча й викликають занепокоєння, не були повністю неочікуваними з огляду на геополітичний клімат. Незважаючи на серйозність ситуації, проти залученого парламентаря не було вжито юридичних заходів, оскільки розслідування не виявили доказів кримінальної діяльності або фінансових транзакцій з російськими структурами.

Інцидент вказує на ширшу проблему іноземного втручання у внутрішню політику. Стратегічний інтерес росії до Ірландії можна пояснити кількома факторами. Геополітичне положення Ірландії, її членство в Європейському Союзі та історична позиція нейтралітету роблять її унікальним об'єктом для операцій впливу. Інфільтруючи ірландські політичні кола, російська розвідка прагне порушити єдність ЄС та використати існуючі політичні розбіжності, особливо ті, що загострилися через Brexit.

Використання місцевих діячів у пропагандистських зусиллях є продуманим кроком для підвищення достовірності та ефективності дезінформаційних кампаній. Ірландський парламентар, який виступає за проросійські наративи або антинатовські настрої, матиме глибший вплив на громадську думку, ніж зовнішні агенти, що не лише розширює охоплення

пропаганди, але й ускладнює зусилля з ідентифікації та протидії таким операціям.

Наслідки цього випадку банатоаспектні. Для Ірландії це показує необхідність посилення контррозвідувальних засобів й можливостей та впровадження суворих заходів для захисту політичних інституцій від іноземного проникнення. Також цей випадок висвітлює важливість прозорості та підзвітності в політичній сфері для підтримання довіри громадськості. У ширшому масштабі інцидент слугує застереженням для інших демократій, ілюструючи витончені методи, які використовують іноземні розвідки для впливу на політичні процеси, та наголошує на необхідності пильності та стійкості проти таких загроз.

2.4.2. Кейс-стаді 9: російський шпигун у Trinity College Dublin

Випадок Сергія Черкасова⁷², російського розвідника, який під псевдонімом Віктора Мюллера Феррейри проник у західні інституції, є яскравим прикладом сучасних шпигунських методів та вразливостей академічних і міжнародних організацій.

У 2014 році Черкасов вступив до Трініті-коледжу в Дубліні (TCD) як бразильський громадянин, обравши спеціальність з політології. Його вигадана особистість була ретельно продумана, з детальною біографією та підробленими документами, що дозволило йому безперешкодно інтегруватися в академічне середовище. Протягом чотирьох років навчання в TCD Черкасов не лише досягав успіхів у навчанні, але й налагоджував мережу контактів, закладаючи основу для майбутніх розвідувальних операцій.

Після закінчення TCD у 2018 році Черкасов продовжив свою місію, отримавши місце в Університеті Джонса Гопкінса в США, де спеціалізувався на американській політиці. Його академічні досягнення слугували надійним

⁷² Harrison B. "The strange story of Sergey Cherkasov, the spy who went to Trinity" [Електронний ресурс] // The Irish Times, 2023. – Режим доступу: <https://www.irishtimes.com/podcasts/in-the-news/the-strange-story-of-sergey-cherkasov-the-spy-who-went-to-trinity/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (27.10.2024).

прикриттям, надаючи доступ до впливових кіл та конфіденційної інформації. У 2022 році він намагався отримати стажування в Міжнародному кримінальному суді (МКС) у Гаазі, що, у разі успіху, розмістило б його в центрі глобальних правових механізмів.

Однак місія Черкасова була розкрита, коли голландські органи влади, отримавши відповідну інформацію, відмовили йому у в'їзді та депортували до Бразилії. Подальші розслідування виявили його справжню особистість як російського розвідника, що призвело до його арешту в Бразилії за звинуваченням у шахрайстві з документами.

Інцидент також показує виклики, з якими стикаються освітні та міжнародні установи при перевірці біографій осіб, особливо тих, що походять з різних міжнародних середовищ. Хоча академічне середовище процвітає завдяки відкритості та різноманітності, саме ця інклюзивність може бути використана зловмисниками. Випадок спонукає до переоцінки процесів перевірки та балансу між відкритістю та безпекою в цих установах.

Окрім цього, проникнення Черкасова викликає занепокоєння щодо ширших наслідків шпигунства для міжнародних відносин та довіри між країнами. Здатність іноземного агента непомітно проникнути в престижні установи протягом багатьох років свідчить про можливі прогалини в обміні розвідувальною інформацією та контррозвідувальних зусиллях серед союзних країн, що вимагає посиленої співпраці та пильності для захисту від таких прихованих операцій.

2.5. Поширення російської пропаганди через новинні сайти

2.5.1. Кейс-стаді 10: Створення російською пропагандистською мережею ірландськомовного новинного сайту

У квітні 2024 року видання The Journal⁷³ повідомило про появу ірландськомовного новинного сайту Pravda IE, який було ідентифіковано як частину прокремлівської пропагандистської мережі. Pravda IE є одним із майже 200 вебсайтів, виявлених французькими прокурорами, які колективно називаються «Portal Kombat». Сайти поширюють проросійський контент, орієнтований на міжнародну аудиторію, причому кожна платформа працює мовою цільового регіону. Ірландськомовна версія, Pravda IE, містить суміш місцевих та міжнародних новинних історій і думок, багато з яких представляють проросійську перспективу або зображують Ірландію та Європейський Союз у кризі.

Контент на Pravda IE часто складається з репостів від російських або проросійських осіб та медіа, включаючи месенджер Telegram та російське державне інформаційне агентство ТАСС. Наприклад, сайт широко висвітлював суперечку між Ірландією та Великою Британією щодо шукачів притулку, некоректно повідомляючи, що 80% заявників на притулок в Ірландії прибули через «незахищену частину кордону». Такі наративи відповідають російським інтересам, сіючи розбрат серед країн-членів ЄС та підриваючи довіру громадськості до урядових інституцій.

Створення Pravda IE відображає ширшу тенденцію в російських дезінформаційних зусиллях, які все частіше націлюються на менші нації та групи, що розмовляють мовами меншин. Створюючи контент ірландською мовою, пропагандисти прагнуть надати автентичності своїм наративам та досягти аудиторії, яка може бути більш сприйнятливою до локалізованого контенту. Стратегія не лише розширює охоплення дезінформації, але й ускладнює зусилля з ідентифікації та протидії таким кампаніям.

Європейська обсерваторія цифрових медіа (EDMO) зазначила, що, хоча вплив цих вебсайтів поки що обмежений, їхнє існування може служити тестом

⁷³ McDermott S. "An Rúis inniu: Russian propaganda network sets up Irish-language news website" [Електронний ресурс] // TheJournal.ie, 2024. – Режим доступу: <https://www.thejournal.ie/irish-language-russian-propaganda-website-6367392-Apr2024/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (29.10.2024).

для майбутніх операцій. У звіті припускається, що поточна слабкість кампанії може бути навмисною, дозволяючи операторам оцінити реакції та заходи, вжиті місцевими та європейськими органами влади. Такий підхід дозволяє пропагандистам вдосконалювати свої тактики та потенційно запускати більш ефективні кампанії в майбутньому.

Поширення таких дезінформаційних мереж становить значні виклики для медіаграмотності та довіри громадськості. В Ірландії, де ірландська мова має вагоме культурне значення, використання мови в пропагандистських зусиллях може бути особливо підступним. Дії такого характеру експлуатують культурні символи, щоб надати достовірності хибним наративам, потенційно вводячи в оману аудиторію, яка інакше могла б скептично ставитися до контенту іноземною мовою.

Випадок з Pravda IE служить яскравим нагадуванням про еволюційну природу інформаційної війни. Оскільки дезінформаційні кампанії стають більш витонченими та локалізованими, потреба в надійному захисті від таких загроз стає все більш нагальною. Розуміючи та вирішуючи ці виклики, суспільства можуть краще захистити цілісність своїх інформаційних екосистем та підтримувати принципи інформованого громадського дискурсу.

2.6. Атаки російських хакерських груп в Ірландії

2.6.1. Кейс-стаді 11: Атаки ірландських вебресурсів російськими хакерськими групами перед виборами в Ірландії

У період, що передував місцевим та європейським виборам в Ірландії у червні 2024 року, було зафіксовано серію кібератак, приписуваних хакерам з росії⁷⁴, які націлилися на декілька ірландських урядових та державних

⁷⁴ Griffin N. "Pro-Russian hacker group claims responsibility for attempted cyberattacks on Irish websites" [Електронний ресурс] // Irish Examiner, 2024. – Режим доступу: <https://www.irishexaminer.com/news/arid-41412218.html>. – Назва з екрана. – Дата звернення (01.11.2024).

вебсайтів⁷⁵. Інциденти викликали серйозні занепокоєння щодо цілісності демократичних процесів та стійкості національної кібербезпеки.

Атаки переважно використовували методи розподіленої відмови в обслуговуванні (DDoS), спрямовані на перевантаження вебсайтів надмірним трафіком, що робило їх недоступними для користувачів. Серед постраждалих платформ були портал реєстрації виборців Voter.ie, вебсайт парламенту Ірландії Houses of the Oireachtas, а також сервіси, пов'язані з громадським транспортом, включаючи Irish Rail, Bus Éireann та Transport for Ireland. Час проведення цих атак, що збігався з виборчим періодом, свідчить про навмисну спробу порушити виборчі процеси та підірвати довіру громадськості до урядових інституцій.

Осьіан Сміт, міністр, відповідальний за кібербезпеку, охарактеризував атаки як «дуже низького рівня та невдалі»⁷⁶, зазначивши, що вони мали мінімальний вплив на функціонування постраждалих вебсайтів. Оцінка цих атак підкреслює ефективність існуючих заходів кібербезпеки у пом'якшенні негайних наслідків таких вторгнень. Однак сам факт атак вказує на вразливість, які можуть бути використані у більш складних майбутніх операціях.

Національний центр кібербезпеки (NCSC) раніше видав попередження про потенційні кіберзагрози під час виборчого періоду, демонструючи проактивну позицію в передбаченні та підготовці до таких інцидентів. Передбачливість та готовність NCSC були ключовими у мінімізації впливу атак, що свідчить про важливість пильності та підготовки в національних стратегіях кібербезпеки.

Ширший контекст цих кібератак узгоджується з моделями, спостереженими в інших європейських країнах, де групи, пов'язані з росією, були залучені до спроб втручання в демократичні процеси. Такі дії часто інтерпретуються як спроби дестабілізувати політичні системи, сіяти розбрат та

⁷⁵ Gallagher C. "Russian-based hackers targeted Irish websites in run-up to local and European elections" [Електронний ресурс] // The Irish Times, 2024. – Режим доступу: <https://www.irishtimes.com/technology/2024/06/09/russian-based-hackers-targeted-irish-websites-in-run-up-to-local-and-european-elections/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (01.11.2024).

⁷⁶ O'Keeffe C., Griffin N. "Hackers and fake accounts thwarted in lead-up to elections" [Електронний ресурс] // Irish Examiner, 2024. – Режим доступу: <https://www.irishexaminer.com/news/politics/arid-41412721.html>. – Назва з екрана. – Дата звернення (01.11.2024).

підривати довіру громадськості до демократичних інституцій. Атаки на ірландські вебсайти можна розглядати в цьому контексті, відображаючи ширшу стратегію кібервтручання, спрямовану на послаблення згуртованості та стабільності європейських демократій. У відповідь на ці інциденти було посилено увагу до зміцнення заходів кібербезпеки на урядових та громадських сервісних платформах.

Висновки до розділу 2

Діяльність російської федерації в Ірландії, що охоплює дезінформаційні кампанії, шпигунські зусилля та цілеспрямовану пропаганду, є викликом для національної безпеки та суспільної єдності Ірландії. Російські оперативники прагнули вплинути на політичний ландшафт, використати суспільні розбіжності та підірвати довіру до демократичних інституцій. Такі дії, здійснені росією на тлі геополітичного нейтралітету Ірландії та її інтеграції в Європейський Союз, показують вразливість відкритих суспільств до прихованого іноземного впливу.

Поширеність російського шпигунства в Ірландії ілюструє стратегічний пріоритет країни для Кремля. Ірландія, хоча традиційно нейтральна, займає значну позицію в Європейському Союзі. Її активна участь у процесах прийняття рішень ЄС робить її привабливою ціллю для розвідувальних операцій. Повідомлення про російських шпигунів, що останнім часом активізуються усе більше в Ірландії, вказують на скоординовані зусилля російських розвідувальних агентств зі збору конфіденційної інформації, потенційно включаючи дані про політику ЄС, західні оборонні стратегії та ірландські урядові процеси. У такого типу шпигунських операціях часто використовуються складні методології, включаючи проникнення в урядові установи, академічні мережі та приватні організації.

Одним із найбільш тривожних аспектів російського втручання в Ірландії є його пряме націлення на політичну сферу. Повідомлення про вербування ірландського парламентаря російськими оперативниками підкреслює намір

Кремля проникнути в демократичні інституції та впливати на процеси прийняття рішень. Парламентарій, залучений під час напружених переговорів щодо Brexit, слугує ілюстративним прикладом того, як росія використовує моменти політичної вразливості. Встановлюючи зв'язки із впливовими особами, російська розвідка прагне посилити антинатовські наративи, підтримувати екстремістські фракції та дестабілізувати політичну єдність у межах ЄС. Використання «медових пасток» та інших форм шантажу підкреслює підступний характер цих операцій, де особисті вразливості експлуатуються для отримання важелів впливу на осіб, які можуть впливати на державну політику або поширювати пропаганду, сприятливу для росії.

Центральним стовпом російської стратегії в Ірландії були агресивні дезінформаційні кампанії. Через офіційні канали, включаючи Посольство росії в Ірландії, та неофіційні мережі проксі та ботів, російські пропагандисти прагнули формувати громадську думку та спотворювати фактичні наративи. Аналіз діяльності посольства в соціальних мережах, зокрема Facebook, виявляє скоординовані зусилля представити росію як жертву західної агресії, одночасно зображуючи Україну та її союзників як ініціаторів війни. Такі наративи часто використовують емоційну мову, представляючи дії росії як оборонні заходи та зображуючи західну політику як лицемірну та дестабілізуючу.

Прикладом цієї дезінформаційної стратегії є коментарі Посольства росії щодо України. Публікації послідовно критикують західні наративи про український конфлікт, звинувачуючи НАТО та Сполучені Штати у використанні України як інструменту в ширшій геополітичній боротьбі проти росії. Представляючи український уряд як репресивний та співучасника антиросійських дій, ці повідомлення намагаються дискредитувати легітимність України та викликати співчуття до дій росії. Ці дії спрямовані не лише на російську аудиторію, але й на ірландську громадську думку, апелюючи до антиімперіалістичних настроїв та скептицизму щодо західної зовнішньої політики.

Також дезінформаційні зусилля Кремля поширюються на культурну сферу, де російські дипломатичні канали намагаються представити росію як осередок культурного багатства та історичної значущості. Культурна дипломатія такого типу має подвійне призначення: нейтралізувати негативне сприйняття геополітичних дій росії та культивувати почуття спільної спадщини або взаємної поваги серед ірландської аудиторії. Поєднуючи ці культурні наративи з критикою західної політики, росія прагне позиціонувати себе як альтернативну глобальну силу, вкорінену в традиціях та опорі сприйнятому західному домінуванню.

Поява пропагандистських платформ, таких як Pravda IE, додатково ілюструє складність російських дезінформаційних кампаній. Ірландськомовний новинний сайт Pravda IE, що є частиною більшої мережі з майже 200 прокремлівських платформ, демонструє адаптивність російських пропагандистських стратегій. Локалізуючи контент та вписуючи його в контекст ірландських культурних та політичних питань, Pravda IE прагне встановити довіру та резонувати з аудиторією, яка інакше могла б бути скептичною до відверто російських поглядів. Акцент платформи на питаннях, таких як імміграція та політика ЄС, відповідає меті розповсюдити розбрат та посилити суспільні напруження.

У цифровій сфері російські дезінформаційні кампанії використовують анонімні акаунти в соціальних мережах та мережі ботів для посилення поляризуючих повідомлень. Аналіз понад 150 таких акаунтів, що видають себе за ірландських громадян на платформах, таких як X (раніше Twitter), виявляє їх скоординовані зусилля, спрямовані на політиків, журналістів та новинні видання з негативними коментарями. Акаунти у мережі X часто беруть участь у дискусіях на спірні теми, такі як імміграція та національна безпека, використовуючи провокаційну мову для викликання емоційних реакцій та формування суспільного дискурсу. Висока частота активності, виявлена серед цих акаунтів, часто свідчить про автоматизовані системи або скоординовані команди, що демонструє масштаб та організацію цих операцій.

Кремль веде інформаційну війну, яка виходить за межі дезінформації та включає прямі кібератаки. Напередодні місцевих та європейських виборів в Ірландії у червні 2024 року хакерські групи, пов'язані з росією, здійснили серію атак на урядові та громадські вебсайти Ірландії. Хоча ці атаки типу DDoS були описані як низькорівневі та здебільшого неуспішні у порушенні роботи сервісів, їхній час та цілі свідчать про намір підірвати довіру до виборчого процесу та демократичних інституцій, що відповідає ширшим російським кіберстратегіям, спостережуваним по всій Європі, де подібні атаки використовувалися для посіву плутанини та підриву громадської довіри до управління.

Реакція ірландського уряду на ці виклики виявила як сильні сторони, так і сфери для покращення національної безпеки та кіберстійкості. Проактивні заходи, такі як попередження, видані Національним центром кібербезпеки (NCSC) та постійна співпраця з міжнародними союзниками, були ефективними у пом'якшенні руйнівного впливу кібератак. Однак постійний характер цих загроз демонструє потребу в безперервній пильності та інвестиціях у контррозвідувальні можливості. Покращене навчання для державних службовців, вдосконалені механізми обміну інформацією та кампанії з підвищення обізнаності громадськості є ключовими компонентами надійної стратегії захисту від іноземного втручання.

Етичні аспекти російських кампаній впливу також заслуговують на увагу. Використовуючи вразливості відкритих суспільств, ці дії кидають виклик фундаментальним демократичним принципам, включаючи свободу вираження поглядів та інформовану громадську дискусію. Навмисне поширення дезінформації не лише спотворює реальність, але й загострює існуючі соціальні розбіжності, ускладнюючи пошук спільної мови в громадах. В контексті Ірландії, де суспільна єдність була випробувана економічними викликами та дебатами щодо імміграції, тактика Кремля становить значний ризик для національної єдності та стабільності.

Випадок Сергія Черкасова, російського шпигуна, який проник у Трініті-коледж Дубліна під вигаданою особистістю, додатково ілюструє, до яких

заходів готова вдатися російська розвідка, щоб інтегруватися в західні інституції. Використовуючи академічні шляхи, Черкасов не лише отримав доступ до чутливої інформації, але й налагодив мережі, які могли бути використані для майбутніх розвідувальних операцій. Цей інцидент показує вразливості в академічних та дослідницьких установах, які, сприяючи відкритості та співпраці, можуть ненавмисно стати воротами для іноземного шпигунства.

Отже, діяльність російської федерації в Ірландії відображає продуману стратегію впливу на громадську думку, порушення демократичних процесів та використання геополітичного положення країни. Зусилля, що охоплюють дезінформаційні кампанії, шпигунство та кібератаки, демонструють багатогранний характер сучасних загроз національній безпеці. Для Ірландії вирішення цих викликів вимагає цілісного підходу, який поєднує захист демократичних цінностей із впровадженням надійних заходів безпеки. Сприяючи міжнародній співпраці, підвищуючи кіберстійкість та просуваючи медіаграмотність серед своїх громадян, Ірландія може зміцнити свій захист від іноземного втручання, зберігаючи при цьому принципи, що лежать в основі її відкритого та демократичного суспільства.

РОЗДІЛ 3: ВПЛИВ ПРОПАГАНДИ НА ПІДТРИМКУ УКРАЇНИ ТА УКРАЇНЦІВ В ІРЛАНДІЇ

3.1. Зміна громадських настроїв та коригування політики Ірландії щодо України та українців

Після вторгнення росії в Україну в лютому 2022 року Ірландія продемонструвала значну підтримку України та її народу. Сильна солідарність проявилася в різних сферах ірландського суспільства, включаючи дії уряду, публічні демонстрації та громадські ініціативи. Ірландський уряд оперативно засудив вторгнення, приєднавшись до санкцій Європейського Союзу проти росії та пообіцявши гуманітарну допомогу Україні. Така офіційна позиція знайшла відгук серед громадськості: відбувалися численні мітинги, благодійні заходи та кампанії в соціальних мережах на підтримку суверенітету України та добробуту її громадян. Громади по всій Ірландії мобілізувалися для збору необхідних речей, а багато домогосподарств відкрили свої двері для українських біженців, демонструючи загальнонаціональну відданість підтримці постраждалих від конфлікту.

Чим довше триває війна, тим більше Ірландія починає зіштовхуватись із викликами у підтримці життєдіяльності біженців/тимчасово переміщених осіб на «базовому рівні». Приплив біженців створив тиск на житло, охорону здоров'я та соціальні послуги. Економічні проблеми, включаючи інфляцію та розподіл ресурсів, почали впливати на громадську думку. Опитування Sunday Times/Opinions показало, що трохи більше половини ірландських виборців виступають за більш обмежувальну імміграційну політику, що вплинуло на політичні дискусії та рішення⁷⁷.

У відповідь на зміну громадських настроїв та практичні виклики ірландський уряд здійснив кілька коригувань політики. У травні 2024 року уряд оголосив про зменшення соціальних виплат для українських біженців, які

⁷⁷ O'Donoghue P. "Our asylum seeker protest will be peaceful, Dundrum villagers vow" [Електронний ресурс] // The Times, 2024. – Режим доступу: <https://www.thetimes.com/world/ireland-world/article/asylum-seeker-protest-dundrum-ireland-3spqfn9mg>. – Назва з екрана. – Дата звернення (03.11.2024).

проживають у державному житлі, приводячи рівень підтримки у відповідність з іншими європейськими країнами. Щотижнева виплата була зменшена з 220 євро до 38,80 євро, що вплинуло приблизно на третину з 86 000 українських біженців в Ірландії на той час⁷⁸.

Також уряд вирішив закрити майже 70 центрів розміщення для українських біженців після закінчення контрактів, прагнучи повернути низку готелів та громадських закладів до місцевого використання. Цей крок був частиною ширшої стратегії переходу від екстрених заходів до більш стійких рішень у сфері міграції та інтеграції.

Роль дезінформації та пропаганди у формуванні громадської думки та політики не можна недооцінювати. Російські афілійовані структури активно поширювали наративи, спрямовані на вплив на громадську думку в Ірландії, що включає у себе зображення українських біженців як тягаря для ірландської економіки та соціальних служб, тим самим сприяючи скептицизму та опозиції серед громадськості. Такі наративи поширювалися через різні канали, включаючи соціальні мережі та певні новинні видання, що сприяло зміні ставлення до підтримки України.

У відповідь на вищенаведені виклики ірландський уряд вжив заходів для протидії дезінформації. Співпраця з міжнародними партнерами та впровадження інформаційних кампаній спрямовані на освіту громадян щодо походження та намірів оманливої інформації. Незважаючи на ці зусилля, вплив пропаганди на громадську думку та політику підкреслює необхідність постійної пильності та проактивних заходів для захисту демократичних процесів та підтримки інформованого суспільного дискурсу.

Шлях Ірландії від початкової солідарності з Україною до більш складної та нюансованої позиції відображає динамічну взаємодію між громадською думкою, політичними рішеннями та зовнішніми впливами. Еволюція ситуації

⁷⁸ "RTÉ headline claiming Ireland funds Ukrainian pets is fake" [Електронний ресурс] // Reuters, 2024. – Режим доступу: <https://www.reuters.com/fact-check/rte-headline-ireland-funding-ukrainian-pets-is-fake-2024-04-29>. – Назва з екрана. – Дата звернення (03.11.2024).

підкреслює важливість балансу між гуманітарними зобов'язаннями та практичними міркуваннями, одночасно захищаючи цілісність суспільного дискурсу на тлі дезінформації та пропаганди.

3.2. Заходи проти поширення російської дезінформації в Ірландії

У відповідь на зростаючу загрозу дезінформації ірландські органи влади та медіаорганізації вжили кілька ініціатив. Створено служби фактчекінгу для перевірки інформації та спростування неправдивих заяв, що циркулюють у публічному просторі. Реалізовано освітні програми, спрямовані на підвищення медіаграмотності населення, які надають людям навички критичної оцінки джерел інформації. Окрім цього, посилено співпрацю з міжнародними партнерами для обміну розвідданими та стратегіями протидії дезінформації.

Однією з важливих ініціатив є активна участь Ірландії в робочій групі East StratCom Task Force Європейського Союзу, створеній у 2015 році для протидії постійним дезінформаційним кампаніям росії. Ця робоча група відстежує та аналізує прокремлівську дезінформацію, надаючи країнам-членам ЄС, включаючи Ірландію, аналітичні матеріали та ресурси для протидії фальшивим наративам. Співпрацюючи з цією робочою групою, Ірландія підвищує свою здатність ефективно виявляти та реагувати на загрози дезінформації.

На національному рівні Управління з питань мовлення Ірландії (BAI) видало рекомендації для медіаорганізацій, які підкреслюють важливість точності та неупередженості в репортажах, особливо щодо міжнародних конфліктів. Рекомендації заохочують мовників ретельно перевіряти інформацію та надавати збалансовані перспективи, зменшуючи ризик поширення неправдивого або оманливого контенту.

Ірландські медіаорганізації також вжили проактивних заходів для боротьби з дезінформацією. Наприклад, видання The Journal, одне з провідних ірландських новинних агентств, має спеціальну службу фактчекінгу під назвою «The Journal FactCheck». Служба розслідує та спростовує неправдиві заяви, що циркулюють у публічному просторі, включаючи ті, що стосуються конфлікту в

Україні, надаючи читачам перевірену інформацію та сприяючи медіаграмотності.

Також впроваджено освітні ініціативи, спрямовані на підвищення медіаграмотності серед ірландського населення. Програми, розроблені для надання людям навичок критичної оцінки джерел інформації та розпізнавання дезінформації, інтегруються в освітні програми та громадські семінари. Зусилля спрямовані на формування більш обізнаної та розсудливої громадськості, здатної орієнтуватися в складному інформаційному середовищі.

Окрім цих заходів, Ірландія посилила співпрацю з міжнародними партнерами для обміну розвідувальною інформацією та стратегіями протидії дезінформації. Залучаючись до спільних зусиль з іншими країнами та організаціями, Ірландія підвищує свою стійкість до інформаційної війни та сприяє скоординованій глобальній відповіді на загрози дезінформації.

3.3. Медіа-ініціативи з перевірки фактів і розвінчання неправдивих наративів

Останніми роками Ірландія зіткнулася зі значними викликами, пов'язаними із дезінформацією та іноземним втручанням, що спонукало як медіаорганізації, так і уряд впроваджувати комплексні стратегії для захисту цілісності інформації та демократичних процесів. Ірландські медіа активно розробляють механізми для виявлення та протидії дезінформації. Варто відзначити ініціативу FactCheck від The Journal⁷⁹, яка ретельно досліджує та спростовує оманливі твердження, що циркулюють у публічному дискурсі. У березні 2022 року The Journal приєднався до Ірландського хабу Європейської обсерваторії цифрових медіа (EDMO), спільної ініціативи, спрямованої на покращення виявлення та аналізу дезінформаційних кампаній у країні. Партнерство показує відданість медіа наданню точної інформації та підвищенню обізнаності громадськості про небезпеку фальшивих наративів.

⁷⁹ "The Journal FactCheck" [Електронний ресурс] // TheJournal.ie, 2024. – Режим доступу: <https://www.thejournal.ie/the-journal-factcheck/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (05.11.2024).

Усвідомлюючи загрозу, яку становить іноземне втручання, ірландський уряд здійснив кілька ініціатив для зміцнення національної стійкості щодо дезінформації. У вересні 2023 року було створено багатосторонню робочу групу для розробки Національної стратегії протидії дезінформації⁸⁰. Ця група, координована Департаментом туризму, культури, мистецтв, Гелтахту, спорту та медіа, має на меті створити узгоджений підхід до боротьби з негативним впливом дезінформації на ірландське суспільство та демократію⁸¹. Стратегія зосереджується на координації національних зусиль, забезпеченні прозорості в модерації контенту та розробці ефективних механізмів моніторингу для застосування Кодексу практики ЄС щодо дезінформації та Закону про цифрові послуги в Ірландії.

У вересні 2023 року уряд розпочав публічні консультації для збору пропозицій щодо Національної стратегії протидії дезінформації. Ініціатива відображає прагнення до інклюзивної розробки політики, залучаючи різні зацікавлені сторони, включаючи урядові департаменти, представників індустрії, новинні організації, громадські групи та дослідників, які спеціалізуються на фактчекінгу та дезінформації.

Зусилля Ірландії у протидії дезінформації посилюються завдяки активній співпраці з міжнародними організаціями. Участь країни в Ірландському хабі Європейської обсерваторії цифрових медіа (EDMO) пов'язує її з ширшою європейською мережею, присвяченою підвищенню обізнаності громадськості про дезінформаційні кампанії. Співпраця з міжнародними організаціями сприяє обміну найкращими практиками та ресурсами, підвищуючи здатність Ірландії ефективно виявляти та реагувати на дезінформацію⁸².

⁸⁰ "National Counter Disinformation Strategy Working Group" [Електронний ресурс] // Gov.ie, 2023. – Режим доступу: <https://www.gov.ie/en/publication/04f9e-national-counter-disinformation-strategy-working-group/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (05.11.2024).

⁸¹ "Launch of public consultation on National Counter Disinformation Strategy" [Електронний ресурс] // Gov.ie, 2023. – Режим доступу: <https://www.gov.ie/en/press-release/a6b51-launch-of-public-consultation-on-national-counter-disinformation-strategy/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (05.11.2024).

⁸² "New Hub Aims to Challenge Disinformation in Ireland" [Електронний ресурс] // Dublin City University, 2022. – Режим доступу: <https://www.dcu.ie/commsteam/news/2022/mar/new-hub-aims-challenge-disinformation-ireland>. – Назва з екрана. – Дата звернення (05.11.2024).

Також Ірландія узгодила свої дії зі стратегічними комунікаційними ініціативами Європейського Союзу, спрямованими на боротьбу з дезінформацією. План дій ЄС проти дезінформації, який чітко визначає росію як основне джерело дезінформації, надає рамки для держав-членів, включаючи Ірландію, для розробки національних стратегій та координації відповідей на іноземні маніпуляції інформацією та втручання⁸³.

Завдяки узгодженим зусиллям Ірландія демонструє рішучу відданість збереженню цілісності свого інформаційного середовища та захисту демократичних процесів від руйнівного впливу дезінформації та іноземного втручання.

Висновки до розділу 3

Російське вторгнення в Україну в лютому 2022 року спонукало Ірландію зайняти рішучу позицію, приєднавшись до санкцій ЄС та пообіцявши гуманітарну допомогу. Громадські настрої віддзеркалювали цю солідарність: відбувалися протести, благодійні акції та кампанії в соціальних мережах. Ірландські громади мобілізувалися для надання необхідних речей, а домогосподарства приймали українських біженців, демонструючи загальнонаціональну відданість. Однак із продовженням конфлікту Ірландія зіткнулася з викликами у підтримці цього рівня допомоги. Приплив біженців створив значний тиск на житло, охорону здоров'я та соціальні послуги, а економічні проблеми, такі як інфляція, ще більше напружили державні ресурси та змінили громадську думку. До середини 2024 року опитування показали зростання підтримки більш суворої імміграційної політики, що вплинуло на політичні рішення.

У відповідь ірландський уряд скоригував свою політику, зокрема зменшив соціальні виплати для українських біженців та закрити тимчасові

⁸³ Culloty E. "Disinformation Landscape in Ireland" [Електронний ресурс] // EU DisinfoLab, 2023. – Режим доступу: https://www.disinfo.eu/wp-content/uploads/2023/05/Ireland_DisinfoFactsheet.pdf. – Назва з екрана. – Дата звернення (07.11.2024).

центри розміщення, щоб відновити місцеві заклади. Заходи були спрямовані на перехід від екстрених реакцій до стійких міграційних стратегій. Поряд із цими практичними викликами російські дезінформаційні кампанії намагалися використати громадське невдоволення, зображуючи українських біженців як економічний тягар. Такі наративи поширювалися через соціальні мережі та новинні видання, підриваючи громадську підтримку та сприяючи скептицизму.

Для боротьби з дезінформацією Ірландія впровадила проактивні заходи. Були запущені ініціативи з перевірки фактів та програми медіаграмотності, щоб інформувати громадян про походження та наміри фальшивих наративів. Співпраця з міжнародними організаціями, такими як робоча група East StratCom Task Force ЄС, підвищила здатність Ірландії виявляти та протидіяти пропаганді. Робоча група надала аналітичні інструменти для боротьби з прокремлівською дезінформацією та підтримала зусилля Ірландії щодо збереження цілісності суспільного дискурсу.

На національному рівні Управління з питань мовлення Ірландії (BAI) видало рекомендації, які підкреслюють важливість точності та неупередженості в репортажах, особливо щодо міжнародних конфліктів. Ірландські медіа, такі як The Journal, створили служби фактчекінгу для розслідування та спростування оманливих заяв, включаючи ті, що стосуються України. Програми медіаграмотності були інтегровані в освітні програми та семінари, сприяючи критичному мисленню та надаючи громадськості навички розпізнавання та протидії дезінформації.

Ірландія також посилила глобальні партнерства для спільного обміну розвідувальною інформацією та боротьби з дезінформацією. Ці зусилля призвели до створення Національної стратегії протидії дезінформації у 2023 році. Координувана Департаментом туризму, культури, мистецтв, Гелтахту, спорту та медіа, стратегія спрямована на узгодження національної політики з рамками ЄС, такими як Кодекс практики щодо дезінформації та Закон про цифрові послуги. Були проведені публічні консультації для збору пропозицій

від різних зацікавлених сторін, забезпечуючи комплексний підхід до боротьби з дезінформацією.

Через впровадження таких ініціатив Ірландія продемонструвала відданість захисту демократичних процесів та громадської довіри. Хоча шлях від початкової солідарності до більш нюансованої позиції відображає виклики у балансуванні гуманітарних зобов'язань з практичними міркуваннями, зусилля Ірландії демонструють важливість стійкості та інформованого суспільного дискурсу перед зовнішнім втручанням та змінюваними геополітичними реаліями.

ВИСНОВКИ

Дослідження детально аналізує багатогранну природу російської пропаганди та її вплив на міжнародні відносини, особливо в контексті Ірландії. Російсько-українська війна є не лише полем військових дій, але й центральною ареною інформаційної війни. У дослідженні продемонстровано, як росія стратегічно використовує пропаганду як інструмент м'якої сили для маніпулювання наративами, посилення скептицизму щодо легітимності України та підриву міжнародної підтримки її суверенітету.

Ключові висновки дослідження розкривають тактики, які застосовують російські державні та афілійовані медіа для поширення наративів, адаптованих до чутливих аспектів ірландської аудиторії. Ці наративи використовують історичні та культурні фактори, такі як традиція нейтралітету Ірландії та економічні занепокоєння, пов'язані з конфліктами, щоб підірвати солідарність з Україною. Конкретні приклади ілюструють, як платформи соціальних медіа підсилюють ці наративи, використовуючи ботів та тролів для поляризації громадської думки та дискредитації фактичної інформації. Адаптивність цих дезінформаційних кампаній до місцевих контекстів демонструє їх ефективність та складність у протидії їхньому впливу.

Іншим важливим спостереженням є роль міжнародних та місцевих реакцій у пом'якшенні наслідків такої дезінформації. Ірландія, зберігаючи свою історичну позицію нейтралітету, приєдналася до Європейського Союзу в засудженні дій росії та підтримці санкцій. Однак ця позиція зробила Ірландію мішенню кремлівської пропаганди, яка намагається використати її соціально-економічні занепокоєння, історичний досвід та громадське сприйняття нейтралітету для зменшення підтримки України. Аналіз ірландського медіа-висвітлення, зокрема роботи The Irish Times та RTÉ, демонструє наявність потужного контрнاراتиву, що підкреслює гуманітарну кризу в Україні та порушення росією міжнародного права.

Також у дослідженні акцентується увага на таких аспектах, як дезінформація, яка спрямована на створення сумнівів та плутанини щодо

управління в Україні, природи західного втручання та легітимності ролі НАТО у Східній Європі. Дослідження російської дипломатичної діяльності, включаючи заяви посольства росії в Дубліні, виявляє спроби переосмислити наративи та побудувати м'яку силу через культурну дипломатію, навіть при одночасному поширенні дезінформації.

Важливим аспектом цього дослідження є акцент на громадській стійкості та інституційних відповідях. Ініціативи ірландського уряду, такі як співпраця з органами ЄС у протидії дезінформації та інвестування в кампанії з підвищення обізнаності громадськості, демонструють проактивні заходи для захисту демократичних цінностей і забезпечення громадського дискурсу. Значення організацій із перевірки фактів та незалежних медіа у спростуванні пропаганди важко переоцінити. Ці структури виступають як бастіони проти розмивання правди, забезпечуючи, щоб громадські дебати залишалися обґрунтованими, а демократичні процеси зберігалися.

Аналіз також заглиблюється в ширші геополітичні наслідки російської пропаганди. Він ілюструє, як кампанії дезінформації виходять за межі локальних, спрямовуючись на ослаблення міжнародних альянсів, таких як НАТО та ЄС. Створюючи розбрат та сприяючи недовірі серед держав-членів, стратегія росії націлена на підрив узгоджених відповідей на її дії в Україні. Взаємодія між дезінформацією та міжнародною дипломатією постає як критично важлива динаміка, що формує сучасні конфлікти.

Також необхідно підсумувати кейс-стаді, проаналізовані у роботі. Сторінка Посольства росії в Ірландії на Facebook стала постійним майданчиком для поширення антиукраїнської пропаганди з моменту початку повномасштабного вторгнення у 2022 році. Проведення якісного контент-аналізу виявило ключові теми, такі як зображення України як агресора та представлення дій росії як оборонних. Публікації активно критикували НАТО та західні країни, відповідаючи ширшим кремлівським наративам, спрямованим на виправдання війни та підрив міжнародної підтримки України. Тактики демонструють зусилля посольства з маніпулювання громадською

думкою в Ірландії, використовуючи охоплення соціальних мереж і їхню здатність впливати на різноманітні аудиторії.

Заяви Міністерства закордонних справ росії щодо зернової угоди є прикладом риторичних стратегій, спрямованих на маніпуляцію глобальним сприйняттям конфлікту. У цьому наративі акцентується увага на безвідповідальності Заходу та нібито провокаціях з боку України, при цьому росія зображується жертвою, яка обороняється від зовнішньої агресії. Формуючи свої дії в рамках наративу про необхідність і жертву, росія намагається відвести критику за свою роль у підриві глобальної продовольчої безпеки. Даний випадок демонструє, як стратегічна комунікація використовується для уникнення відповідальності та зміщення наративу на користь геополітичних цілей росії.

Інцидент у вересні 2023 року, пов'язаний із фальшивими листами про екстрадицію, спрямованими проти українських чоловіків в Ірландії, ілюструє використання дезінформації для маніпулювання вразливими групами населення. Листи офіційного характеру, які неправдиво стверджували про обов'язковий призов і депортацію, були поширені через боти у Telegram та соціальні мережі, що спричинило паніку серед спільнот біженців. Кейс виявляє емоційний і психологічний вплив дезінформаційних кампаній та акцентує на необхідності надійних інституційних заходів для захисту постраждалих спільнот і протидії таким маніпулятивним тактикам.

Аналіз понад 150 анонімних акаунтів у X (раніше Twitter) виявив скоординовані зусилля вплинути на громадський дискурс в Ірландії. Акаунти, які були зареєстровані як ірландські, активно поширювали розділяючі наративи, націлені на політиків та журналістів. Створюючи «ехо-камери» навколо поляризуючих тем, таких як імміграція та національна ідентичність, ці операції мали на меті підірвати соціальну згуртованість та маніпулювати громадською думкою, що показує зростаючу складність дезінформаційних кампаній у цифрових просторах.

Вербування ірландського політика російською розвідкою під час переговорів щодо Brexit є прикладом довгострокової стратегії росії з проникнення у політичні системи Заходу. Операція була спрямована на використання політичної нестабільності та вплив на громадську думку шляхом просування антинатовських настроїв і налагодження зв'язків із екстремістськими групами. Кейс демонструє вразливість демократичних інституцій і складні методи, які використовуються іноземними акторами для дестабілізації альянсів, таких як ЄС і НАТО.

Випадок Сергія Черкасова, російського шпигуна, який проник у західні установи під виглядом бразильського студента, демонструє стратегічне використання академічного середовища для збору розвідданих. Отримавши доступ до Трініті-коледжу в Дубліні, а згодом і до Університету Джонса Гопкінса, Черкасов увійшов у впливові мережі та отримав доступ до важливої інформації. Його викриття демонструє глобальний характер шпигунської діяльності та важливість пильності для захисту академічних і міжнародних установ від прихованих загроз.

Поширення хибних наративів про українських біженців в Ірландії, що зображують їх як економічний тягар, демонструє використання суспільних напружень для пропагандистських цілей. Наративи, які поширювалися через різні медіа, були спрямовані на підлив суспільної симпатії та підтримки гуманітарних зусиль Ірландії. Цей випадок підкреслює перетин внутрішніх політичних викликів із зовнішніми кампаніями дезінформації, наголошуючи на необхідності чітких комунікаційних стратегій для протидії таким розколюючим наративам.

Кейс-стаді, розглянуті у роботі, розкривають масштаб і глибину зусиль російської пропаганди в Ірландії, демонструючи використання дезінформації, шпигунства та маніпуляції наративами для досягнення стратегічних цілей. Вони ілюструють критичну необхідність координованих відповідей, медіаграмотності та інституційних механізмів захисту для протидії цим всепроникним загрозам.

Отже, російсько-українська війна висвітлила важливу роль інформації в сучасній війні. Як показано на прикладі Ірландії, вплив пропаганди виходить за межі кордонів, кидаючи виклик стійкості демократичних суспільств і ефективності міжнародної солідарності. Висновки цього дослідження акцентують увагу на важливості постійної пильності, інвестицій у медіаграмотність і розробки надійних стратегій протидії дезінформації. Сприяючи формуванню інформованого та критичного суспільства, громади можуть краще протистояти маніпуляції наративами та підтримувати цілісність демократичних принципів в умовах зростаючих складнощів глобальних конфліктів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Снайдер Т. Шлях до несвободи: Росія, Європа, Америка / пер. з англ. Г. Герасим. – Львів: Човен, 2020. – 392 с.
2. "Більшість українців не вірять в перемогу у війні з Росією – це ворожа брехня" [Електронний ресурс] // Центр стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки, 2024. – Режим доступу: <https://spravdi.gov.ua/bilshist-ukrayincziv-ne-viryat-v-peremogu-u-vijni-z-rosiyeyu-cze-vorozha-brehnya/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (21.10.2024).
3. Andrews, B. "Irish Neutrality in a Changing Europe" [Електронний ресурс] // The Journal, 2022. – Режим доступу: <https://cdn.thejournal.ie/media/2022/04/irish-neutrality-in-a-changing-europe-barry-andrews-mep-080422.pdf>. – Назва з екрана. – Дата звернення (08.10.2024).
4. Applebaum A. "Iron Curtain" [Електронний ресурс] // Doubleday, 2024. – Режим доступу: https://books.google.ie/books/about/Iron_Curtain.html?id=jpaTEAAQBAJ&redir_esc=y. – Назва з екрана. – Дата звернення (21.05.2024).
5. Bruton J. "How Russia is dividing the EU over Ukraine" [Електронний ресурс] // The Irish Times, 2014. – Режим доступу: <https://www.irishtimes.com/news/world/how-russia-is-dividing-the-eu-over-ukraine-1.1766950>. – Назва з екрана. – Дата звернення (23.09.2024).
6. "Chay Bowes' Tweet on X" [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://x.com/BowesChay/status/1836733942071718276?t=xPePzI349yAF939CmVEBUA&s=19>. – Назва з екрана. – Дата звернення (19.10.2024).
7. Coughlan M., McDonald K. "Israel-Hamas Conflict: How Did It Get to This Point?" [Електронний ресурс] // RTÉ News, 2023. – Режим доступу: <https://www.rte.ie/news/primetime/2023/1017/1411435-israel-hamas-how-did-the-conflict-get-to-this-point/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (24.09.2024).
8. Creamer N. "Zelensky's unlikely journey from comedian to Ukrainian hero" [Електронний ресурс] // TheJournal.ie, 2022. – Режим доступу:

- <https://www.thejournal.ie/zelensky-ukraine-5695209-Feb2022/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (04.10.2024).
9. "Crisis in Ukraine" [Електронний ресурс] // RTÉ News, 2014. – Режим доступу: <https://www.rte.ie/news/2014/0304/508095-live-crisis-in-ukraine/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (21.09.2024).
10. Culloty E. "Disinformation Landscape in Ireland" [Електронний ресурс] // EU DisinfoLab, 2023. – Режим доступу: https://www.disinfo.eu/wp-content/uploads/2023/05/Ireland_DisinfoFactsheet.pdf. – Назва з екрана. – Дата звернення (07.11.2024).
11. Cunningham K. "Poll shows how well Leo Varadkar has judged the mood of the Irish people on Israel-Palestine conflict" [Електронний ресурс] // Independent.ie, 2023. – Режим доступу: <https://www.independent.ie/irish-news/poll-shows-how-well-leo-varadkar-has-judged-the-mood-of-the-irish-people-on-israel-palestine-conflict/a5525676.html>. – Назва з екрана. – Дата звернення (29.09.2024).
12. "Debate on the Crisis in Ukraine" [Електронний ресурс] // Dáil Éireann, 2014. – Режим доступу: <https://www.oireachtas.ie/ga/debates/debate/dail/2014-04-03/16/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (21.09.2024).
13. "Disinformation and Russia's War of Aggression Against Ukraine" [Електронний ресурс] // OECD, 2022. – Режим доступу: https://www.oecd.org/en/publications/disinformation-and-russia-s-war-of-aggression-against-ukraine_37186bde-en.html. – Назва з екрана. – Дата звернення (11.05.2024).
14. "Disinformation: 'Zelensky's victory plan will destroy Europe': Irish journalist exposed for spreading pro-Russian narrative" [Електронний ресурс] // Espresso TV, 2024. – Режим доступу: <https://global.espreso.tv/disinformation-zelenskyy-s-victory-plan-will-destroy-europe-irish-journalist-exposed-for-spreading-pro-russian-narrative>. – Назва з екрана. – Дата звернення (19.10.2024).
15. Donaghy K. "Saddam Hussein Executed" [Електронний ресурс] // RTÉ Archives, 2006. – Режим доступу: <https://www.rte.ie/archives/2021/1230/1265155-saddam-hussein-executed/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (13.09.2024).

16. "Donbass Devushka Podcast - Chay Bowes" [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.boomplay.com/episode/3491469>. – Назва з екрана. – Дата звернення (19.10.2024).
17. Doyle M. "Russia turn Irish politician in 'honeypot' as Harris refuses comment on ID of Putin's agent amid 'name & shame' demands" [Електронний ресурс] // The Sun, 2024. – Режим доступу: <https://www.thesun.ie/news/13955888/russian-spy-irish-politician-honeytrapped-simon-harris/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (25.10.2024).
18. Dr. Michael L., Dr. Omid N., Reynolds D., Al Sakka W., Al-Hashimi H., Kadib Alban R., Al Sharabi B., Amer H., Dr. Kempny M. "Voices of Syrians: Resettled Refugees in Ireland" [Електронний ресурс] // International Organization for Migration, 2021. – Режим доступу: <https://assets.gov.ie/231237/5826c0d7-0bd7-410a-af18-e0c24702d7b6.pdf>. – Назва з екрана. – Дата звернення (15.09.2024).
19. Dwoskin E. "Facebook and YouTube remove Russian disinformation targeting Ukraine" [Електронний ресурс] // The Washington Post, 2022. – Режим доступу: <https://www.washingtonpost.com/technology/2022/03/16/facebook-youtube-russian-bans/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 16.12.2024.
20. Dwoskin E. "Facebook takes down hundreds of accounts linked to Russian disinformation campaigns" [Електронний ресурс] // The Washington Post, 2021. – Режим доступу: <https://www.washingtonpost.com/technology/2021/05/26/facebook-disinformation-russia-report/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 16.12.2024.
21. Dyczok M. "Ukraine's Information Warriors" [Електронний ресурс] // Journal of Democracy, 2022. – Режим доступу: <https://www.journalofdemocracy.org/ukraines-information-warriors/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 16.12.2024.
22. Embassy of Russia in Ireland. "The European Elites: Facing the Abyss" [Електронний ресурс] // Telegra.ph, 2024. – Режим доступу: <https://telegra.ph/The-European-Elites-Facing-the-Abyss-09-24>. – Назва з екрана. – Дата звернення (13.10.2024).

23. Embassy of Russia in Ireland. "The Warped World View by 'The Irish Independent'" [Электронний ресурс] // Telegra.ph, 2023. – Режим доступу: <https://telegra.ph/The-Warped-World-View-by-The-Irish-Independent-04-26>. – Назва з екрана. – Дата звернення (11.10.2024).
24. "EU trade sanctions in response to situation in Ukraine" [Электронний ресурс] // Department of Enterprise, Trade and Employment, 2024. – Режим доступу: <https://enterprise.gov.ie/en/publications/eu-trade-sanctions-in-response-to-situation-in-ukraine-.html>. – Назва з екрана. – Дата звернення (07.10.2024).
25. "Freedom House Sounds Alarm As Democracy Plummets Amid Autocratic Surge For 20th Year" [Электронний ресурс] // Radio Free Europe/Radio Liberty, 2024. – Режим доступу: <https://www.rferl.org/a/freedom-house-democracy-declining-russia-azerbaijan/32899925.html>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 16.12.2024.
26. Gallagher C. "Russian-based hackers targeted Irish websites in run-up to local and European elections" [Электронний ресурс] // The Irish Times, 2024. – Режим доступу: <https://www.irishtimes.com/technology/2024/06/09/russian-based-hackers-targeted-irish-websites-in-run-up-to-local-and-european-elections/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (01.11.2024).
27. Giles K. "Russian Cyber and Information Warfare in Practice: Information Confrontation: Human Effects" [Электронний ресурс] // Chatham House, 2023. – Режим доступу: <https://www.chathamhouse.org/2023/12/russian-cyber-and-information-warfare-practice/04-information-confrontation-human-effects>. – Назва з екрана. – Дата звернення (07.05.2024).
28. Griffin N. "Pro-Russian hacker group claims responsibility for attempted cyberattacks on Irish websites" [Электронний ресурс] // Irish Examiner, 2024. – Режим доступу: <https://www.irishexaminer.com/news/arid-41412218.html>. – Назва з екрана. – Дата звернення (01.11.2024).
29. Halloran C. "Fleeing Kuwait" [Электронний ресурс] // RTÉ Archives, 1990. – Режим доступу: <https://www.rte.ie/archives/2015/1202/750695-fleeing-kuwait/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (07.09.2024).

30. Halloran C. "Irish Women Flee Iraq" [Электронный ресурс] // RTÉ Archives, 1990. – Режим доступа: <https://www.rte.ie/archives/2015/0909/726724-irish-women-flee-iraq/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (07.09.2024).
31. Harrison B. "The strange story of Sergey Cherkasov, the spy who went to Trinity" [Электронный ресурс] // The Irish Times, 2023. – Режим доступа: <https://www.irishtimes.com/podcasts/in-the-news/the-strange-story-of-sergey-cherkasov-the-spy-who-went-to-trinity/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (27.10.2024).
32. "How the US and Europe can counter Russian information manipulation about nonproliferation" [Электронный ресурс] // Atlantic Council, 2022. – Режим доступа: <https://www.atlanticcouncil.org/in-depth-research-reports/issue-brief/how-the-us-and-europe-can-counter-russian-information-manipulation-about-nonproliferation/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 16.12.2024.
33. "Ireland declares unwavering support for Ukraine amid propaganda by Russian 'diplomat'" [Электронный ресурс] // The New Voice of Ukraine, 2023. – Режим доступа: <https://english.nv.ua/nation/ireland-declares-unwavering-support-for-ukraine-amid-propaganda-by-russian-diplomat-50321299.html>. – Назва з екрана. – Дата звернення (05.04.2024).
34. "Ireland provides €36 million support package to war-torn Ukraine" [Электронный ресурс] // Ireland.ie, 2024. – Режим доступа: <https://www.ireland.ie/en/irish-aid/news-and-publications/latest-news/news-archive/ireland-provides-36-million-support-package-to-war-torn-ukraine/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (07.10.2024).
35. "Ireland's support to Syria crisis response exceeds €100 million" [Электронный ресурс] // Department of Foreign Affairs, 2018. – Режим доступа: <https://www.irishaid.ie/news-publications/press/pressreleasearchive/2018/april/ireland-syria-25m/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (15.09.2024).
36. "Ireland's Support for Palestine: An Explainer" [Электронный ресурс] // The Irish News, 2023. – Режим доступа:

https://www.irishnews.com/news/northernirelandnews/2023/10/23/news/ireland_s_support_for_palestine_an_explainer-3720414/. – Назва з екрана. – Дата звернення (24.09.2024).

37. Kennedy R. "Anti-War Protests" [Електронний ресурс] // RTÉ Archives, 2003. – Режим доступу: <https://www.rte.ie/archives/2018/0315/947670-anti-war-protests/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (09.09.2024).

38. "Kremlin-Funded Media: January Update" [Електронний ресурс] // U.S. Department of State, 2022. – Режим доступу: https://www.state.gov/wp-content/uploads/2022/01/Kremlin-Funded-Media_January_update-19.pdf. – Назва з екрана. – Дата звернення: 16.12.2024.

39. "Kremlin-Funded Media: RT and Sputnik's Role in Russia's Disinformation and Propaganda Ecosystem" [Електронний ресурс] // U.S. Department of State, 2022. – Режим доступу: https://www.state.gov/wp-content/uploads/2022/01/Kremlin-Funded-Media_January_update-19.pdf. – Назва з екрана. – Дата звернення (03.04.2024).

40. "Launch of public consultation on National Counter Disinformation Strategy" [Електронний ресурс] // Gov.ie, 2023. – Режим доступу: <https://www.gov.ie/en/press-release/a6b51-launch-of-public-consultation-on-national-counter-disinformation-strategy/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (05.11.2024).

41. Leahy P. "Irish Times/Ipsos poll: Strong support for Ukraine but worries over refugee numbers" [Електронний ресурс] // The Irish Times, 2022. – Режим доступу: <https://www.irishtimes.com/politics/2022/10/28/irish-timesipsos-poll-strong-support-for-ukraine-but-worries-over-refugee-numbers/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (07.10.2024).

42. McDermott S. "An Rúis inniu: Russian propaganda network sets up Irish-language news website" [Електронний ресурс] // TheJournal.ie, 2024. – Режим доступу: <https://www.thejournal.ie/irish-language-russian-propaganda-website-6367392-Apr2024/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (29.10.2024).

43. McDermott S. "The disinfluencers: How over 150 anonymous 'Irish' accounts are swamping X with extreme views" [Електронний ресурс] // FactCheck, 2024. – Режим доступу: <https://www.factchecking.ie/articles/the-disinfluencers-how-over-150-anonymous-irish-accounts-are-swamping-x-with-extreme-views>. – Назва з екрана. – Дата звернення (15.10.2024).
44. "Messing with the Truth: Disinformation in the West Spread by Chay Bowes" [Електронний ресурс] // VoxUkraine, 2023. – Режим доступу: <https://voxukraine.org/en/messing-with-the-truth-disinformation-in-the-west-spread-by-chay-bowes>. – Назва з екрана. – Дата звернення (19.10.2024).
45. Murray C. "Iraq War Views" [Електронний ресурс] // RTE Archives, 2003. – Режим доступу: <https://www.rte.ie/archives/2023/0225/1356776-iraq-war-views/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (09.09.2024).
46. Myshakova A. "Ukraine lost war 18 months ago: foreign disinfo for August 30" [Електронний ресурс] // Espresso TV, 2024. – Режим доступу: <https://global.espresso.tv/russia-fake-news-ukraine-lost-war-18-months-ago-foreign-disinfo-for-august-30>. – Назва з екрана. – Дата звернення (21.10.2024).
47. "National Counter Disinformation Strategy Working Group" [Електронний ресурс] // Gov.ie, 2023. – Режим доступу: <https://www.gov.ie/en/publication/04f9e-national-counter-disinformation-strategy-working-group/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (05.11.2024).
48. "New Hub Aims to Challenge Disinformation in Ireland" [Електронний ресурс] // Dublin City University, 2022. – Режим доступу: <https://www.dcu.ie/commsteam/news/2022/mar/new-hub-aims-challenge-disinformation-ireland>. – Назва з екрана. – Дата звернення (05.11.2024).
49. "New poll shows an overwhelming majority of Irish people believe Palestinians live under an Israeli apartheid system" [Електронний ресурс] // Amnesty International Ireland, 2024. – Режим доступу: <https://www.amnesty.ie/israeli-apartheid-poll/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (25.09.2024).
50. O'Donnell O. "10 Years Ago Today: Protest Against Iraq War" [Електронний ресурс] // RTE Archives, 2003. – Режим доступу:

<https://www.rte.ie/archives/2013/0215/367908-10-years-ago-today-protest-against-iraq-war/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (09.09.2024).

51. O'Donoghue P. "Our asylum seeker protest will be peaceful, Dundrum villagers vow" [Електронний ресурс] // The Times, 2024. – Режим доступу: <https://www.thetimes.com/world/ireland-world/article/asylum-seeker-protest-dundrum-ireland-3spqfn9mg>. – Назва з екрана. – Дата звернення (03.11.2024).

52. Ó Drisceoil, D. "Censorship in Ireland, 1939-1945: Neutrality, Politics, and Society" [Електронний ресурс] // Cork University Press, 1996. – Режим доступу: https://books.google.ie/books/about/Censorship_in_Ireland_1939_1945.html?id=AR0GI5ggf8C&redir_esc=y. – Назва з екрана. – Дата звернення (29.05.2024).

53. Ó Drisceoil, D. "Moral Neutrality": censorship in Emergency Ireland [Електронний ресурс] // History Ireland, 1996, 4.2, pp. 46-50. – Режим доступу: <https://cora.ucc.ie/server/api/core/bitstreams/610fec4f-8199-4524-8fda-5ef3d7214b20/content>. – Назва з екрана. – Дата звернення (29.05.2024).

54. O'Driscoll M. "We are trying to do our share": the Construction of Positive Neutrality and Irish Post-War Relief to Europe [Електронний ресурс] // Irish Studies in International Affairs, 100 years of Irish Foreign Policy, 2019. – Режим доступу: <https://muse.jhu.edu/pub/423/article/845131/pdf>. – Назва з екрана. – Дата звернення (29.05.2024).

55. O'Halloran M., O'Riordan E. "Ireland becomes first EU country to declare Israel is involved in de facto annexation" [Електронний ресурс] // The Irish Times, 2021. – Режим доступу: <https://www.irishtimes.com/news/politics/oireachtas/ireland-becomes-first-eu-country-to-declare-israel-is-involved-in-de-facto-annexation-1.4576250>. – Назва з екрана. – Дата звернення (30.09.2024).

56. O'Keeffe C., Griffin N. "Hackers and fake accounts thwarted in lead-up to elections" [Електронний ресурс] // Irish Examiner, 2024. – Режим доступу: <https://www.irishexaminer.com/news/politics/arid-41412721.html>. – Назва з екрана. – Дата звернення (01.11.2024).

57. O’Keeffe C. "Taoiseach Simon Harris visits Kyiv, pledges €36m support package" [Електронний ресурс] // Irish Examiner, 2024. – Режим доступу: <https://www.irishexaminer.com/news/arid-41530025.html>. – Назва з екрана. – Дата звернення (07.10.2024).
58. O’Leary N. "United Nations advises staff against using 'war' or 'invasion' regarding Ukraine" [Електронний ресурс] // The Irish Times, 2022. – Режим доступу: <https://www.irishtimes.com/news/world/united-nations-advises-staff-against-using-war-or-invasion-regarding-ukraine-1.4821438>. – Назва з екрана. – Дата звернення (17.10.2024).
59. Philp C. "How a Russian operative snared an Irish politician" [Електронний ресурс] // The Times, 2024. – Режим доступу: <https://www.thetimes.co.uk/article/how-a-russian-operative-snared-an-irish-politician-2bh3zkt5x>. – Назва з екрана. – Дата звернення (22.10.2024).
60. Pogatchnik S. "Russia recruited an Irish agent to exploit Brexit tensions. He’s still sitting in Ireland’s parliament." [Електронний ресурс] // POLITICO, 2024. – Режим доступу: <https://www.politico.eu/article/russia-intelligence-kremlin-irish-lawmakers-propaganda-news/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (21.10.2024).
61. Pollak S. "From Syria to Laos: 'Even with the death all around us, we wanted to live'" [Електронний ресурс] // The Irish Times, 2015. – Режим доступу: <https://www.irishtimes.com/news/social-affairs/from-syria-to-laos-even-with-the-death-all-around-us-we-wanted-to-live-1.2477261>. – Назва з екрана. – Дата звернення (15.09.2024).
62. "Propaganda spread by Russian embassy accounts puts Big Tech in bind" [Електронний ресурс] // Financial Times. – Режим доступу: <https://www.ft.com/content/49c7069f-3f39-4eb5-bab1-4d1edb98ba8a>. – Назва з екрана. – Дата звернення (09.10.2024).
63. "Read in full: Bono likens Volodymyr Zelensky to St Patrick in special poem" [Електронний ресурс] // Independent.ie, 2022. – Режим доступу: <https://www.independent.ie/news/read-in-full-bono-likens-volodymyr-zelensky-to->

[st-patrick-in-special-poem/41460465.html](https://www.france24.com/en/tv-shows/perspective/20241121-reporters-without-borders-on-debunking-russian-propaganda-and-fake-news). – Назва з екрана. – Дата звернення (05.10.2024).

64. "Reporters Without Borders on debunking Russian propaganda and fake news" [Електронний ресурс] // France 24, 2024. – Режим доступу: <https://www.france24.com/en/tv-shows/perspective/20241121-reporters-without-borders-on-debunking-russian-propaganda-and-fake-news>. – Назва з екрана. – Дата звернення (22.11.2024).

65. Rid T. Goldsmith J. L., Jurecic Q., Polyakova A. "Thomas Rid on Active Measures and Digital Disinformation" [Електронний ресурс] // Brookings Institution, 2020. – Режим доступу: <https://www.brookings.edu/articles/thomas-rid-on-active-measures-and-digital-disinformation/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (25.05.2024).

66. Roper A. "The Irish veterans of Vietnam: Why they went to war" [Електронний ресурс] // The Irish Independent, 2002. – Режим доступу: <https://www.independent.ie/life/the-irish-veterans-of-vietnam-why-they-went-to-war/26240819.html>. – Назва з екрана. – Дата звернення (05.09.2024).

67. "RTÉ headline claiming Ireland funds Ukrainian pets is fake" [Електронний ресурс] // Reuters, 2024. – Режим доступу: <https://www.reuters.com/fact-check/rte-headline-ireland-funding-ukrainian-pets-is-fake-2024-04-29>. – Назва з екрана. – Дата звернення (03.11.2024).

68. "Russian Embassy accuses Ireland of escalating the war in Ukraine in letter marking 50 years of Dublin-Moscow ties" [Електронний ресурс] // Irish Independent, 2023. – Режим доступу: <https://www.independent.ie/irish-news/russian-embassy-accuses-ireland-of-escalating-the-war-in-ukraine-in-letter-marking-50-years-of-dublin-moscow-ties/a494521464.html>. – Назва з екрана. – Дата звернення (07.04.2024).

69. "Russian Embassy Ireland" [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.facebook.com/RusEmbIreland/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (09.10.2024).

70. "Russian intelligence recruited Irish MP as propaganda agent" [Электронный ресурс] // Espresso TV, 2024. – Режим доступа: <https://global.espreso.tv/world-news-russian-intelligence-recruited-irish-mp-as-propaganda-agent>. – Назва з екрана. – Дата звернення (23.10.2024).
71. "Seanad Éireann debate - Wednesday, 23 Nov 2022" [Электронный ресурс] // Oireachtas.ie, 2022. – Режим доступа: <https://www.oireachtas.ie/en/debates/debate/seanad/2022-11-23/14/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (08.10.2024).
72. Smeltzer M., Karppi A. "A Region Reordered by Autocracy and Democracy" [Электронный ресурс] // Freedom House, 2024. – Режим доступа: <https://freedomhouse.org/report/nations-transit/2024/region-reordered-autocracy-and-democracy>. – Назва з екрана. – Дата звернення (01.10.2024).
73. "Spoils of War" [Электронный ресурс] // The Irish Times, 2005. – Режим доступа: <https://www.irishtimes.com/life-and-style/spoils-of-war-1.442407>. – Назва з екрана. – Дата звернення (05.09.2024).
74. "Statement by the Ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation" [Электронный ресурс] // Ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation, 2024. – Режим доступа: https://mid.ru/en/press_service/spokesman/official_statement/1903205/. – Назва з екрана. – Дата звернення (11.10.2024).
75. "Syria" [Электронный ресурс] // The Irish Times. – Режим доступа: <https://www.irishtimes.com/tags/syria/>. – Дата звернення (13.09.2024).
76. "The Irish Times view on Israel/Palestine: Civilians caught in the middle of conflict" [Электронный ресурс] // The Irish Times, 2023. – Режим доступа: <https://www.irishtimes.com/opinion/editorials/2023/10/08/the-irish-times-view-on-israelpalestine-civilians-caught-in-the-middle-of-conflict/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (24.09.2024).
77. "Timeline: Uprising in Syria" [Электронный ресурс] // RTÉ News, 2012. – Режим доступа: <https://www.rte.ie/news/special-reports/2012/0412/316867-timeline-syria/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (13.09.2024).

78. "The Journal FactCheck" [Електронний ресурс] // TheJournal.ie, 2024. – Режим доступу: <https://www.thejournal.ie/the-journal-factcheck/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (05.11.2024).
79. Treyger E., Cheravitch J., Cohen R. S. "Russian Disinformation Efforts on Social Media" [Електронний ресурс] // RAND Corporation, 2022. – Режим доступу: https://www.rand.org/pubs/research_reports/RR4373z2.html. – Назва з екрана. – Дата звернення (07.05.2024).
80. "'Troll factory' spreading Russian pro-war lies online, says UK" [Електронний ресурс] // The Guardian, 2022. – Режим доступу: <https://www.theguardian.com/world/2022/may/01/troll-factory-spreading-russian-pro-war-lies-online-says-uk>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 16.12.2024.
81. "Ukraine" [Електронний ресурс] // RTÉ News, 2014. – Режим доступу: <https://www.rte.ie/news/2014/0828/639813-ukraine/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (21.09.2024).
82. "Ukraine" [Електронний ресурс] // Independent.ie. – Режим доступу: <https://www.independent.ie/tag/ukraine/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (01.10.2024).
83. "Ukraine" [Електронний ресурс] // RTÉ News. – Режим доступу: <https://www.rte.ie/news/ukraine/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (01.10.2024).
84. "Ukraine-Russia" [Електронний ресурс] // Irish Examiner. – Режим доступу: <https://www.irishexaminer.com/ukraine-russia/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (01.10.2024).
85. "Ukraine War" [Електронний ресурс] // The Irish Times. – Режим доступу: <https://www.irishtimes.com/world/europe/ukraine-war/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (01.10.2024).
86. "Undermining Ukraine: How Russia Widened Its Global Information War in 2023" [Електронний ресурс] // Atlantic Council, 2024. – Режим доступу: <https://www.atlanticcouncil.org/in-depth-research-reports/report/undermining-ukraine-how-russia-widened-its-global-information-war-in-2023/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (05.05.2024).

87. "War still takes heavy toll in peacetime Vietnam" [Электронный ресурс] // The Irish Times, 2000. – Режим доступа: <https://www.irishtimes.com/news/war-still-takes-heavy-toll-in-peacetime-vietnam-1.264171>. – Назва з екрана. – Дата звернення (05.09.2024).
88. Wilson J. "Fake letters claim Ukrainian men in Ireland face extradition to fight in war" [Электронный ресурс] // The Irish Times, 2023. – Режим доступа: <https://www.irishtimes.com/ireland/2023/09/11/fake-letters-claims-ukrainian-men-in-ireland-face-extradition-to-fight-in-war/>. – Назва з екрана. – Дата звернення (14.10.2024).
89. Wood T. "Nothing Is True and Everything Is Possible by Peter Pomerantsev Review – Putinism and the Oil-Boom Years" [Электронный ресурс] // The Guardian, 2015. – Режим доступа: <https://www.theguardian.com/books/2015/feb/04/nothing-is-true-and-everything-is-permitted-peter-pomerantsev-review-russia-oil-boom>. – Назва з екрана. – Дата звернення (21.05.2024).
90. Zhang, Y., Wildemuth, B. M. "Qualitative Analysis of Content" [Электронный ресурс] // In B. M. Wildemuth (Ed.), Applications of Social Research Methods to Questions in Information and Library Science, 2009, pp. 308-319. – Режим доступа: https://www.ischool.utexas.edu/~yanz/Content_analysis.pdf. – Назва з екрана. – Дата звернення (09.10.2024).